

KEMI-TORNION AMMATTIKORKEAKOULU

Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaari

Hanke: Kemin kaupunki, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu ja Oulun yliopisto

Logistiikan osaamisen yhteistyö Kemissä -taustatutkimus (LOGKESKUS)

Niina Puikko & Tiia Silvennoinen

Liiketalouden koulutusohjelma

Logistiikka

Tradenomi

KEMI 2011

TIIVISTELMÄ

Puikko, Niina & Silvennoinen, Tiia 2011. Logistiikan osaamisen yhteistyö - asiantuntijaseminaari. Opinnäytetyö. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu. Kaupan ja kulttuurin toimiala. Liiketalouden koulutusyksikkö. Kemi. Sivuja 63. Liitteitä 7.

Opinnäytetyömme tavoitteena oli suunnitella, toteuttaa ja päättää asiantuntijaseminaari. Järjestimme asiantuntijaseminaarin osana Kemin kaupungin, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun ja Oulun yliopiston yhteistä hanketta, jonka tavoitteena oli logistiikan osaamisen kehittäminen sekä logistiikkakeskittymän suunnittelu Kemi-Tornion alueelle. Asiantuntijaseminaarin tavoitteena oli tukea samalle hankkeelle tehtyä taustatutkimusta. Tämä saavutettiin keräämällä Kemi-Tornion alueen logistiikka-asiantuntijoita ja päättäjiä yhteen keskustelemaan logistiikkakoulutuksen ja -tutkimuksen kehittämisestä.

Henkilökohtaisina oppimistavoitteinamme oli kehittää ammatillista osaamistamme sekä tiimi- ja projektityöskentelytaitoja kokonaisvaltaisesti asiantuntijaseminaarin järjestämisen aikana. Lisäksi toivoimme pystyvämme hyödyntämään koulutuksen aikana oppiimme taitoja.

Käytimme asiantuntijaseminaarin järjestämisessä toiminnallista menetelmää. Opinnäytetyömme teoreettinen viitekehys koostuu seminaarin järjestämiseen sekä projektityöskentelyyn liittyvistä aineistoista. Käytimme havainnointia apunamme kerätäksemme aineistoa, jota pystyimme hyödyntämään seminaarin järjestämisessä sekä raportoinnissa. Asiantuntijaseminaaria varten tehdyssä palautekyselyssä käytimme laadullista tutkimusmenetelmää.

Saavutimme asiantuntijaseminaarille asettamamme tavoitteet, sillä siitä oli apua hankkeen aikana tehdyssä taustatutkimuksessa. Asiantuntijaseminaarin järjestämisen avulla kehitimme niin ammatillista osaamistamme kuin saavutimme henkilökohtaiset oppimistavoitteet.

Asiasanat: tapahtuman järjestäminen, seminaarit, projektityöskentely

ABSTRACT

Puikko, Niina & Silvennoinen, Tiia 2011. Specialist in organizing a logistics seminar. Bachelor's Thesis. Kemi-Tornio University of Applied Sciences. Business and Culture. Pages 63. Appendices 7.

The objective of work is to organize a seminar as a part of this thesis. Our tasks were to plan, implement and finish a specialist seminar which was a part of a project called Logistiikan osaamisen yhteistyö Kemissä. The project is owned by the City of Kemi, Kemi-Tornio University of Applied Sciences and Oulu University. The goal of the project was to improve logistics skills and to plan a logistics centre in the Kemi-Tornio region. The goal of the specialist seminar was to support the goals of the project. These goals were reached by getting logistics specialist and policy-makers from Kemi-Tornio area to discuss development of logistics education and research.

Our personal goals were to improve our professional skills and also develop our team and project working skills. In addition, we expected that we could use the skills which we have acquired from the education.

We used an operative method in our thesis. The theoretical framework of our study consisted of organizing the seminar and project working material. Furthermore, we observed to collect material which we used in arranging the seminar and also in reporting. Moreover, we submitted a questionnaire to capture feedback from guests of the specialist seminar. The questionnaire was made as a qualitative research.

We reached the goals which we set to the specialist seminar because information given by the specialist seminar was utilized in the project. Also, we achieved our personal goals because we improved our professional skills and we used the skills which we have acquired from the education.

Keywords: organizing an event, seminar, project work

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ	2
ABSTRACT	3
1 JOHDANTO	6
1.1 Seminaarin taustaa	6
1.2 Toimeksiantaja, työn tavoitteet ja aiheen rajaus	9
1.3 Tutkimusmenetelmä ja aineiston keruu	10
2 SEMINAARIN JÄRJESTÄMINEN	12
2.1 Seminaarin suunnittelu.....	12
2.1.1 Lähtökohta, päämäärät ja tavoitteet.....	13
2.1.2 Kohderyhmä	13
2.1.3 Budjetti	14
2.1.4 Kilpailutus	14
2.1.5 Seminaaripaikan valinta	15
2.1.6 Puheenjohtajan ja alustajien valinta	16
2.1.7 Mielikuvan rakentaminen graafisen ja visuaalisen ilmeen avulla	16
2.1.8 Kutsujen tekeminen ja lähettäminen	17
2.1.9 Tarjoilu	18
2.2 Seminaarin toteutus.....	19
2.2.1 Rakennusvaihe.....	20
2.2.2 Seminaaripäivän toiminnot.....	22
2.2.3 Purkuvaihe ja jälkimarkkinointi	25
2.3 Seminaarin päättäminen	26
3 LOGISTIIKAN OSAAMISEN YHTEISTYÖ -ASiantuntijaseminaarin JÄRJESTÄMINEN	28
3.1 Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaarin suunnittelu.....	29
3.1.1 Kohderyhmän valinta	29
3.1.2 Budjettisuunnitelma.....	30
3.1.3 Seminaaripaikkojen vertailu ja valinta	32

3.1.4	Puheenjohtajan ja alustajien valinta asiantuntijaseminaariin	33
3.1.5	Aikataulutus ja ohjelmarunko.....	34
3.1.6	Asiantuntijaseminaarin mielikuvan rakentaminen	35
3.1.7	Kutsuprosessi.....	36
3.1.8	Asiantuntijaseminaarin tarjoilu	37
3.2	Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaarin toteutus	38
3.2.1	Rakennusvaihe ennen h-hetkeä	39
3.2.2	Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaari	43
3.2.3	Asiantuntijaseminaarin purkaminen ja jälkimarkkinointi	46
3.3	Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaarin päättäminen	47
4	SEMINAARIN ARVIOINTI.....	49
4.1	Palautekysely	49
4.2	Asiantuntijaseminaarin palautekyselyn tulokset.....	49
4.3	Opinnäytetyön itsearviointi.....	52
4.3.1	Tavoitteiden saavuttaminen ja oman ammatillisen osaamisen kehittyminen.....	53
4.3.2	Opinnäytetyön toteutustapa	56
5	POHDINTA	57
	LÄHTEET.....	62

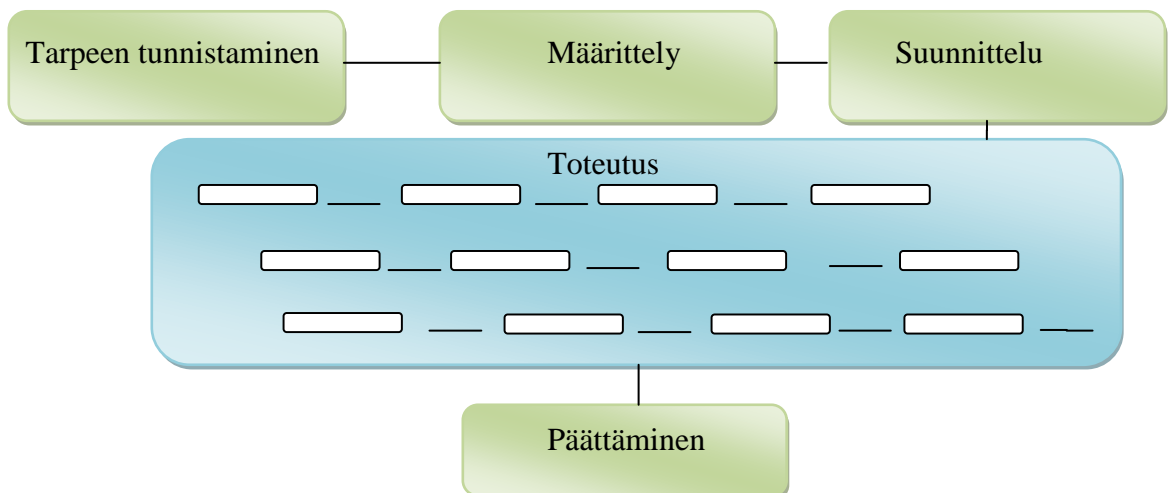
LIITTEET 1-7

1 JOHDANTO

1.1 Seminaarin taustaa

Logistiikkaosaamisen parantamiseksi on perustettu Kemin kaupungin, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun ja Oulun yliopiston kanssa yhteistyössä hanke (Liite 1), jonka tavoitteena on kehittää logistiikan yhteistyötä Kemi-Tornion alueella. Hankkeen lähtökohdaksi on luoda alueen logistiikkatoimijoiden kesken logistiikkakeskittymä Kemi-Tornion alueelle. Hankkeen tavoitteena on myös kehittää kaivattua tutkimus- ja kehitystoimintaa sekä logistiikan koulutusta. Hankkeen pohjalta järjestämme osaprojektina Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaarin ja Niskanen Hannu Oulun yliopistosta tekee toisena osaprojektina taustatutkimuksen, miten logistiikan osaamiskeskittymän avulla voidaan tukea elinkeinoelämää Kemi-Tornion alueella.

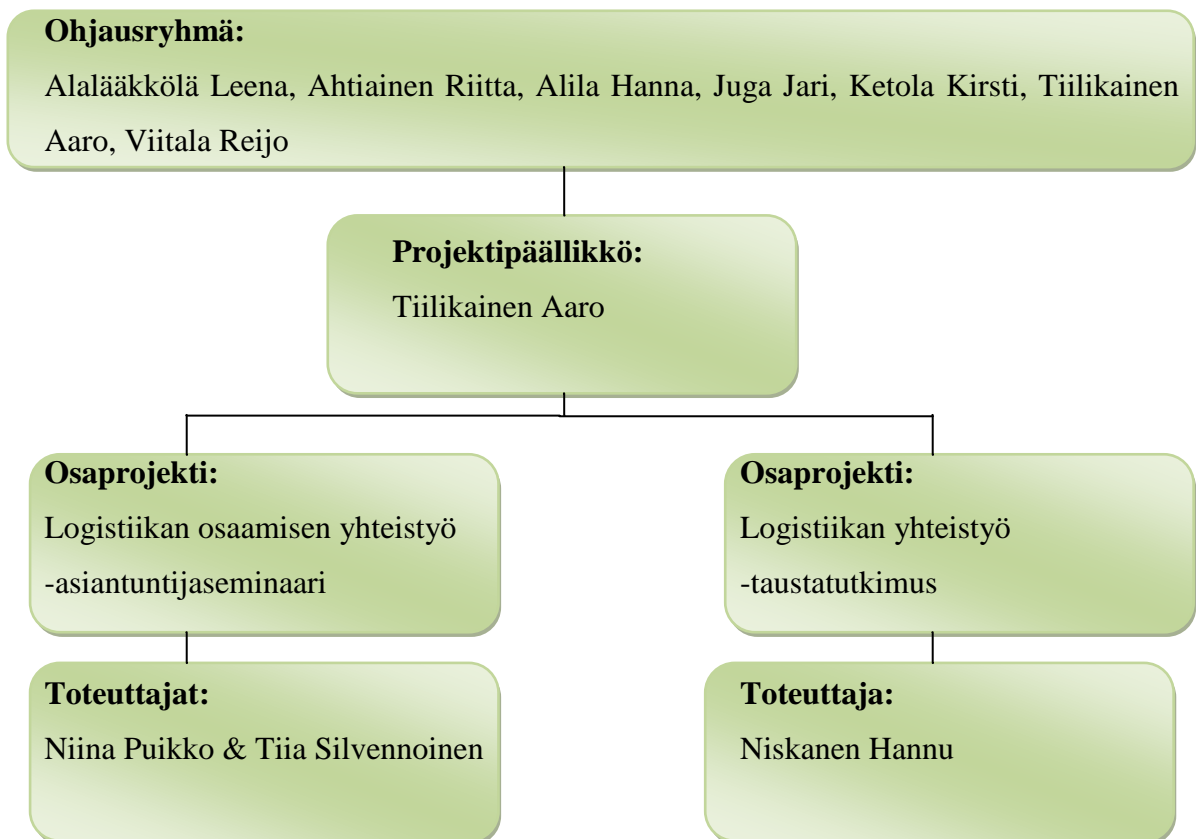
Sami Kettusen (2009, 46-47) mukaan, kokonaishankkeet voidaan toteuttaa peräkkäisinä osaprojekteina. Hän kertoo, että tällaisessa tapauksessa yhden osaprojektin tulee valmistua ennen kuin siirrytään seuraavaan osaprojektiin ja kokonaisprojekti on valmis, kun viimeinen osaprojekti valmistuu. Osaprojektikaavio on kuvattu alla olevassa kuvassa 1. Hanke toteutetaan osaprojekteina, koska taustatutkimuksen tekijä käyttää taustatutkimuksessaan asiantuntijaseminaarissa esiin tulevia logistiikkatoimijoiden ja -päättäjien mielipiteitä Kemi-Tornion alueelle suunnitellusta logistiikkakeskittymästä. Taustatutkimus hankkeelle päättyy 30.9.2011.

Kuva 1. Kokonaishankkeen toteuttaminen peräkkäisten osaprojektien kautta (Kettunen 2009, 46.)

Edellä mainitun seminaarin tavoitteena on kerätä logistiikka-asiantuntijoita sekä päättäjiä yhteen keskustelemaan logistiikkakoulutuksen ja -tutkimuksen kehittämisestä Kemi-Tornion alueella. Seminaarilla halutaan selvittää, onko tarpeellista kehittää eri logistiikka toimijoiden logistista yhteistyötä Kemi-Tornion alueella.

Hankkeen projektiorganisaatio selviää alla olevasta kuvasta 2. Projektin ohjausryhmänä toimii seitsemän henkilöä: Alalääkkölä Leena ja Ketola Kirsti Kemi-Tornion ammattikorkeakoulusta, Ahtiainen Riitta ja Viitala Reijo Kemin kaupungilta sekä Alila Hanna, Juga Jari ja Tiilikainen Aaro Oulun yliopistosta. Hankkeen projektipäällikkönä toimii Tiilikainen Aaro. Lisäksi hankkeella on kaksi osaprojektia seminaari ja taustatutkimus.

Kuva 2. Hankkeen projektiorganisaatio

Kemi-Tornio on Euroopan Unionin (EU) pohjoisin teollisuuden sekä huipputaiteen keskittymä. Teollisuus nojaa vahvojen metalli- ja metsäteollisuuden yksiköiden lisäksi teollisuutta tukevaan palveluklusteriin sekä monipuolisiin koulutus- ja tutkimuspalveluihin. (Kemi-Tornion logistiikkastrategia 2010, 6.) Palveluklusterilla tarkoitetaan alueellisessa palvelurakenteessa toimivien julkisten, yksityisten ja kolmannen sektorin toi-

mijoiden välistä verkostoa, jonka toimintaa kehittämällä ja toimintatapoja hyödyntämällä voidaan edistää palveluiden tuottavuutta ja laadukkuutta (Linna 2006, 2).

Vahva perusteellisuus ja logistiikkapalvelujen kysyntä ovat luoneet hyvät edellytykset myös logistiikkapalvelujen kehittymiselle. Kemi-Torniossa onkin Lapin merkittävin logistiikka-alan yritysten ja työvoiman keskittymä. Logistiikan korkeakoulutason koulutusta on alueella ollut sekä ammattikorkeakoulun että Oulun yliopiston järjestämänä. Koulutukseen on liittynyt tutkimus- ja selvitystöitä logistiikan eri osa-alueilla. Alueellinen elinkeinoelämä pitää logistiikkakoulutuksen jatkuvuutta erittäin tärkeänä. (Kemi-Tornion logistiikkastrategia 2010, 8.)

Teollisuuden ja kaupan logistisia tarpeita palvelee alueella monipuolisilla logistiikkapalveluilla ja kansainvälisillä liikenneyhteyksillä. Alueelle on hyvät yhteydet kaikilla liikennemuodoilla. Toimiva infrastruktuuri ja monipuoliset kuljetusyhteydet mahdollistavat joustavat eri kuljetusmuotoja hyväksi käyttävät yhdistelmäkuljetukset. (Kemi-Tornion logistiikkastrategia 2010, 6.)

Lapin Kolari-Pajala ja Sokliin suunniteltujen kaivosten toteutuminen, Luoteis-Venäjän talouden ja elinkeinoelämän positiivinen kehitys sekä energiasektorin mittavien investointien konkretisoituminen antavat Kemi-Torniolle ainutlaatuisen mahdollisuuden kehittyä merkittäväksi Barentsin alueen tavaravirtojen ja logistiikkapalvelujen solmukohdaksi. Ehtona kehitykselle on, että logistiikan toimintaedellytykset eli infrastruktuuri ja palvelut ovat kilpailukykyisellä tasolla. Erityisesti kaivoskuljetusten kasvu lähivuosina merkitsee haasteita etenkin alueen liikeverkon ja – yhteyksien kehittämässä. (Kemi-Tornion logistiikkastrategia 2010, 8-9.)

Kemin kaupunki on valmistautunut tilanteeseen käynnistämällä suunnittelu- ja kehittämishankkeita ja näin ollen valmistautunut muun muassa logistiikkapalvelujen vastaanottamiseen Ajoksen satama-alueen ja maaliikennettä palvelevan Kemin Tullin alueen yhteyteen. Logistiikan monimuotoinen merkitys alueen kestäväälle kehitykselle, elinvoimaisuudelle ja erityisesti yritysten kilpailukyvyille on keskeinen tekijä toimiessa pohjoisilla alueilla. (Kemi-Tornion logistiikkastrategia 2010, 15.)

1.2 Toimeksiantaja, työn tavoitteet ja aiheen rajaus

Opinnäytetyömme aiheena on järjestää Kemissä logistiikan osaamisen yhteistyötä käsittelevä asiantuntijaseminaari. Seminaarin tavoitteena on kerätä logistiikka-asiantuntijoita sekä päättäjiä yhteen keskustelemaan logistiikkakoulutuksen ja -tutkimuksen kehittämistä Kemi-Tornion alueella. Opinnäytetyömme toimeksiantajana on Kemin kaupungin, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun ja Oulun yliopiston yhteinen hanke, jolla tavoitellaan logistiikan osaamisen kehittämistä sekä logistiikkakeskittymän perustamista aiemmin mainituilla alueilla.

Opinnäytetyömme päätavoitteena on järjestää hankkeen aikana logistiikan osaamisen yhteistyötä käsittelevä asiantuntijaseminaari, josta on apua Hannu Niskasen taustatutkimuksessa. Lisäksi tavoitteenamme on saada seminaariin toimijoita, joiden ajatuksia hän voi käyttää apuna selvittäessään, onko alueen toimijoilla kiinnostusta parantaa ja kehittää alueen logistista osaamista. Tämän selvittämiseksi seminaarille on tarpeellista myös löytää tarkoituksenmukaisten alustajat. Alustusten tavoitteena on käsitellä aiheita, joista on apua taustatutkimuksen selvitystyössä, jossa tutkitaan logistiikan osaamisen yhteistyötä Kemissä. Tavoitteenamme on myös saada palaute mahdollisimman monelta seminaariin osallistujalta.

Opinnäytetyöhömme kuuluu seminaarin strateginen suunnittelu ja järjestelyihin liittyvä suunnittelu, markkinointi sekä valmistelu, toteutus ja jälkityö sekä raportointi. Käsittelemme raportissamme seminaariprojektityöskentelyä, sen suunnittelua, toteutusta ja jälkityötä. Opinnäytetyömme teoreettinen viitekehys koostuu seminaarin järjestämisen lähtökohtien, päämäärien ja tavoitteiden suunnittelusta sekä kohderyhmän, mielikuvan ja budjetin hahmottamisesta. Opinnäytetyömme teoriaosuus käsittelee myös tilaisuuden toteutuksen rakennusvaihetta ja itse seminaarin toteutusta sekä jälkityötä.

Valitsimme opinnäytetyön aiheeksi seminaarin järjestämisen, sillä meitä kiinnostaa alueen logistinen toiminta ja sen kehittäminen. Tämän lisäksi tilaisuuksien järjestäminen on mielestämme antoisaa ja mielekästä. Opinnäytetyömme henkilökohtaisena oppimistavoitteenamme on ammatillisen osaamisemme lisääminen seminaarin järjestämisen avulla sekä tiimityöskentely- ja projektityöskentelytaitojen kasvattaminen. Tavoitteenamme on oppia organisoimaan tapahtuman järjestämistä ja siihen kuuluvia osa-

alueita kuten kilpailutusta, kontaktien luontia eri toimijoihin sekä tilaisuuden markkinointia. Lisäksi pääsemme hyödyntämään jo valmiiksi opittuja taitoja esimerkiksi budjetointia, viestinnän taitoja sekä tietoteknisiä taitoja.

1.3 Tutkimusmenetelmä ja aineiston keruu

Toteutamme opinnäytetyömme toiminnallisena opinnäytetyönä, koska aiheenamme on seminaarin järjestäminen. Toiminnallinen opinnäytetyö on alasta riippuen esimerkiksi ammatilliseen käytäntöön suunnattu ohje, ohjeistus tai opastus. Jonkin tapahtuman toteutuminen kuten messuosaston, konferenssin, kansainvälisen kokouksen järjestäminen tai näyttely riippuen koulutusalaista käsitetään myös toiminnalliseksi opinnäytetyöksi. Toiminnallisen opinnäytetyön toteutustapa voi olla kohderyhmän mukaan esimerkiksi kirja, kansio, portfolio, opas, kotisivut tai johonkin tilaan järjestetty näyttely tai tapahtuma. (Vilka & Airaksinen 2003, 9.)

Toiminnallisen opinnäytetyön täydentämiseksi käytämme myös laadullisia tutkimusmenetelmiä. Laadullista tutkimusmenetelmää käytetään, kun ollaan kiinnostuneita asioiden merkityksistä ja halutaan tarkastella niitä eri näkökulmista. Näin saadaan niistä ymmärrettävä kokonaiskuva. Näitä ovat opinnäytetyössämme havainnointi ja kysely. Havainnointi on asioiden tietoista tarkkailua eikä vain asioiden ja ilmiöiden näkemistä. Opinnäytetyöprosessimme aikana käytämme apunamme havainnointia kerätäksemme aineistoa seminaarin järjestämiseen ja raportointiin. Havainnointia käytämme hyväksemme vierailemalla muiden järjestämissä seminaareissa, lukemalla samantyyppisistä hankkeista sekä havainnoimme järjestämäämme seminaaria, jotta pystymme raportoimaan siitä mahdollisimman kattavasti. Toteutamme seminaarijärjestelyiden mielipiteiden keräämisen palautekyselyn avulla, jossa kysymykset ovat laadullisia eli niihin saa vapaamuotoisesti vastata. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 73; Vilka 2007, 37; Woods 2006, 3.)

Opinnäytetyössämme teoreettinen viitekehys koostuu seminaarin järjestämiseen ja projektityöskentelyyn liittyvästä aineistosta. Lisäksi aineisto koostuu koko hankkeen kehittämiseen liittyvistä tapaamisista tehdyistä havainnoista. Käytämme apunamme havainnointia, tarkastellessamme omia toimintojamme opinnäytetyöprosessin aikana. Havain-

noimme myös olemalla itse paikalla järjestämässämme seminaarissa. Opinnäytetyömme koostuu edellä mainittujen lisäksi seminaarin jälkeen saadusta palautteesta.

2 SEMINAARIN JÄRJESTÄMINEN

Erityisen tärkeää seminaarin onnistumisen kannalta ovat täsmällisesti ja tarkoituksenmukaisesti laaditut tavoitteet, sillä kaikkien osallistujien toivotaan toimivan asetetun päämäärän hyväksi. Seminaari edistää organisaation kehitystä edellyttäen, että se on avoin uusille näkemyksille ja saa aikaan aitoa keskustelua eri näkökulmista. Onnistunut seminaari lisää järjestön yleistä merkittävyyttä ja arvostusta. Seminaarin hyöty riippuu sen koosta, osallistujien määrästä ja etenkin osallistujien toimialasta sekä lähtöorganisaatiosta. Seminaarin onnistumiseen vaikuttaa järjestävän organisaation kyky asettaa seminaarille oikeat päämäärät ja tavoitteiden saavuttaminen. Tässä osiossa käsittelemme seminaarin suunnittelua, toteutusta sekä päättämistä. (Blinnikka & Kuha 2004, 32-34.)

2.1 Seminaarin suunnittelu

Seminaarin suunnitteluprosessi alkaa sääntömääräisistä ohjeista tai ajatuksesta järjestää seminaaritalaisuus. On hyvä tarkasti arvioida onko seminaarin toteuttaminen organisaation kokonaisedun mukaista, vaikka idea tuntuisikin hyvältä. Samalla toimialalla monia seminaareja järjestetään samasta aiheesta samanaikaisesti, niinpä onkin tärkeää erottua massasta. (Blinnikka & Kuha 2004, 38.)

Tapahtuman järjestäminen on järkevää aloittaa hyvissä ajoin. Heti suunnitteluvaiheen alusta alkaen kannattaa ottaa mukaan kaikki ne ihmiset, joiden panosta tapahtuman toteuttamiseen tarvitaan. Tarvittavien ihmisten oleminen mukana tapahtuman järjestämisen alkuvaiheista asti, tuo erilaisia näkökulmia ja ideoita. Tämän lisäksi kaikki tapahtumaa toteuttavat henkilöt sitoutuvat paremmin tapahtuman tavoitteisiin ja sitä kautta tapahtuman onnistumisen todennäköisyys kasvaa. Tapahtuman suunnitteluvaihe voi viedä useita kuukausia tai jopa vuosia, riippuen siitä kuinka suuresta tapahtumasta on kyse. Suunnitteluvaihetta käsittelevässä teoria osuudessa käymme läpi asiat, joilla saavutetaan seminaarin lähtökohdat, päämäärät ja tavoitteet. (Vallo & Häyrinen 2003, 179.)

2.1.1 Lähtökohta, päämäärät ja tavoitteet

Blinnikan ja Kuhan (2004, 39) mukaan seminaarin suunnittelussa on tärkeintä määrittellä lähtökohta, tilaisuuden päämäärät ja tavoitteet. Heidän mukaansa myös tavoitteet voidaan jakaa kolmeen tasoon: pitkän tähtäimen tavoitteet, päämäärä tai tarkoitus sekä lyhyen tähtäimen tavoitteet.

Seminaarin pitkän tähtäimen tavoitteet liittyvät voittoa tavoittelemattomissa organisaatioissa usein ihmisten tai koko ihmiskunnan paremman tulevaisuuden rakentamiseen. Rahallista eli taloudellista hyötyä voidaan pitää välillisenä keinona pitkän tähtäimen tavoitteen toteuttamiseksi. Pitkän aikavälin tavoitteista välittyy yleensä organisaation arvomaailma. (Blinnikka & Kuha 2004, 40.)

Päämäärällä määritellään yhden yksittäisen seminaarin tulos. Tämä voidaan ilmaista myös arvona yritykselle. Päämäärän voi jakaa yleishyödyllisissä yhteisöissä toiminnan tunnetuksi tekemiseen tietyllä alueella, uusien verkostojen rakentamiseen tai toiminnan tulosten esittelyyn tukijoille. Päämäärää on joskus hankala kuvata tarkasti, mutta se on kaikkien toimijoiden kannalta välttämätöntä. (Blinnikka & Kuha 2004, 40.)

Lyhyen aikavälin tavoitteilla määritellään yksittäisten toimijoiden tavoitteet, joilla päämäärään halutaan päästä; niitä kutsutaan myös taktisen tason tavoitteiksi. Lyhyen aikavälin tavoitteesta on käytävä ilmi muun muassa mitä ollaan tekemässä, millä aikataululla ja kustannuksella. (Blinnikka & Kuha 2004, 40-41.)

2.1.2 Kohderyhmä

Yksi seminaarin onnistumisen peruselementeistä on tarpeeksi suuri oikeanlainen kohderyhmä. Osallistujamäärä riippuu seminaarintyypistä ja sen tarkoituksesta ja tavoitteista. Seminaarin onnistumisen kannalta osallistujia tulee kutsua ainoastaan sen verran kuin tarvitaan, jotta saavutetaan sen tavoitteet. (Blinnikka & Kuha 2004, 43-44.)

Kohderyhmän valinnassa tulee lähteä liikkeelle miettimällä, kuka hyötyy seminaarista eniten. Kohderyhmänä voivat olla niin organisaation nykyiset kuin myös potentiaaliset

asiakkaat, henkilöstö, omistajat, yhteistyökumppanit, sidosryhmät sekä lehdistön edustajat. Mikäli tällaista verkostoa ei ole, täytyy pohdinta aloittaa siitä, mikä se mahdollisesti voi olla. Kohderyhmän valintaan saa apua esimerkiksi tutkimalla aikaisemmin järjestettyjä saman alan seminaareja. (Blinnikka & Kuha 2004, 42; Parmele 2011; Vallo & Häyrinen 2003, 153.)

Kohderyhmän tavoittamisessa on tärkeää kutsuttavien yhteystietojen saatavuus. Yleensä yhteystiedot ovat organisaatioiden omissa tietokannoissa. Kutsu on myös mahdollista välittää esimerkiksi julkisella lehti-ilmoituksella. (Vallo & Hyvärinen 2003, 137, 153.)

2.1.3 Budjetti

Budjetti on tulo- ja menoarvio. Se on tavoitteellinen ja rahamääräinen toimintasuunnitelma, joka määritellään tietylle ajanjaksolle esimerkiksi vuodelle tai kuukaudelle. Budjetti voidaan tehdä joko koko yrityksen tai sen tietyn osan tasolla ja se yhdistää yrityksen eri toiminnot kokonaiskuvaksi. (Budjetointi 2011.)

Blinnikka ja Kuha (2004, 70) kertovat, että budjetin on katettava kaikki tapahtumasta koituvat kulut. Heidän mukaansa kuluja selvittäessä on hyvä käyttää apuna prosessia kuvaavia kaavioita ja kuvauksia, näin kaikki kulut tulee otettua alusta asti huomioon. Heidän mielestään apuna suunnittelussa voi käyttää myös vertailua aiempiin seminaareihin, jos on aiempaa kokemusta seminaarin järjestämisestä.

2.1.4 Kilpailutus

Kaikkia julkisia organisaatioita koskee kilpailutusta koskeva hankintalaki 348/2007, josta olemme käyttäneet pykälää kaksi, Julkisissa hankinnoissa noudatettavat periaatteet. Hankinta tulee kilpailuttaa, mikäli julkisyhteisö myöntää yrityksen tai organisaation hankinnalle yli viidenkymmenen prosentin tuen. EU:n ja valtion tuen lisäksi julkista tukea on kuntien myöntämä avustus hankkeelle. Kilpailutus on välttämätöntä, jotta voidaan varmistaa projektin kustannusten kohtuullisuus. (Pirkanmaan EU-rahoitus 2008.)

” 2§ Julkisissa hankinnoissa noudatettavat periaatteet

Hankintayksikön on käytettävä hyväksi olemassa olevat kilpailuolosuhteet, kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia tasapuolisesti ja syrjimättä sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Hankintayksiköiden on pyrittävä järjestämään hankintatoimintansa siten, että hankintoja voidaan toteuttaa mahdollisimman taloudellisesti ja suunnitelmallisesti sekä mahdollisimman tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina ympäristönäkökohdat huomioon ottaen. Hankintatoimintaan liittyvien hallinnollisten tehtävien vähentämiseksi hankintayksiköt voivat käyttää puitejärjestelyjä sekä tehdä yhteishankintoja tai hyödyntää muita yhteistyömahdollisuuksia julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa.

Jos tarjouskilpailussa ehdokkaana tai tarjoajana on hankintayksikön omistama yhteisö tai laitos taikka toinen hankintayksikkö, sitä on kohdeltava samalla tavoin kuin muita ehdokkaita ja tarjoajia.”

2.1.5 Seminaaripaikan valinta

Seminaaripaikkaa valittaessa on ensimmäisenä huomioitava, millä paikkakunnalla tapahtuma järjestetään. Tapahtumapaikan sijainti määrää kuljetuskustannukset ja se voi vaikuttaa osallistujamäärään. Tämän lisäksi pitää miettiä, millainen on seminaarin luonne ja millainen on seminaarin kohderyhmä. Arvokkaassa tilaisuudessa täytyy olla tapahtuman arvoiset puitteet ja hauskoissa tapahtumissa liian prameat tilat saattavat jäykistää tunnelmaa. (Vallo & Häyrinen 2003, 156-157.)

Helena Vallon ja Eija Häyrisen (2003, 156-157) mukaan seminaaripaikkaa valitessa on huomioitava tilan koko ja sen sopivuus asiakasmäärään nähden. On ehdotonta huomioida, onko osallistujien joukossa liikuntaesteisiä, sillä kaikille seminaariin osallistujille on järjestettävä esteetön kulku tapahtumassa. Tilan tekniikka täytyy myös soveltua seminaarin tarpeisiin. Näiden lisäksi seminaariin on hyvä saada järjestettyä tarjoilua ja siisteittäjämahdollisuudet.

2.1.6 Puheenjohtajan ja alustajien valinta

Kirjassa *Ideasta kokoukseksi* (2004, 100-101) Petra Blinnikka ja Maisa Kuha kertovat, että seminaarin alustajiksi tulee valita henkilöitä, jotka ovat oman alansa asiantuntijoita ja näillä henkilöillä tulee olla uutta kerrottavaa seminaariin osallistuville. Alustajien asiantuntijuudella taataan se, että henkilö osaa vastata yleisön esittämiin kysymyksiin ja näin ollen saadaan aikaan toimivaa keskustelua. Alustajalla täytyy olla esiintymistaitoja sekä kykyä saada yleisö kiinnostumaan asiastaan. Alustajaa voi etsiä esimerkiksi oman organisaation sisältä, alan asiantuntijaorganisaatioiden kautta, alan yliopistoista, korkeakouluista tai tutkimuslaitoksista sekä poliittisista piireistä.

Alustajien lisäksi seminaariin kutsutaan puheenjohtaja. Puheenjohtajaksi soveltuu esimerkiksi alan tunnettu kotimainen tai ulkomainen edustaja, jolla on vankkaa alan asiantuntijuutta sekä perehtymistä seminaarin ohjelmaan ja alustajiin. Hänen tehtävänä on esitellä alustajat, esittää lyhyet yhteenvedot alustuksista, jakaa puheenvuoroja seminaariin osallistuvien kesken sekä varmistaa, että kaikki pysyvät heille annetuissa aikatauluissa. (Blinnikka & Kuha 2004, 100-101.)

2.1.7 Mielikuvan rakentaminen graafisen ja visuaalisen ilmeen avulla

Alusta alkaen on hyvä olla tiedossa millainen julkisuuskuva kokouksesta halutaan välittyvän. Petra Blinnikkan ja Maisa Kujan (2004, 44) mukaan teemoja kokoukselle voidaan hakea yhteistyökumppaneiden toimialojen kautta. He kirjoittavat, että on huomioitava kokouksen järjestämisen kannalta tarkastella järjestävien organisaatioiden ja yritysten omia arvoja, jotta tavoiteltava imagokuva saavutetaan.

Seminaarin mielikuvan rakentamisessa käytetään hyväksi graafista ja visuaalista ilmettä. Graafisella ilmeellä tavoitellaan yhtenäistä ja helposti tunnettavaa yleisilmettä ja tämän tulee vastata tapahtuman tavoitteita, arvoja ja haluttua imagoa. Positiivinen imago parantaa kokemusta ja toisaalta negatiivinen saattaa pilata sen. Positiivinen ja tunnettu julkisuuskuva on voimavara jokaiselle yritykselle, koska se vaikuttaa usein eri tavoin asiakkaiden mielikuviin organisaation viestinnästä ja toiminnasta. Visuaalista ilmettä tulee miettiä, sillä se parantaa tapahtuman yleisilmettä. Tätä voi miettiä esimerkiksi se-

minaarin väreissä, logossa, vaatetuksessa, esitteissä ja ilmoittautumispisteessä. (Blinikka & Kuha 2004, 44-45, 82-83.)

2.1.8 Kutsujen tekeminen ja lähettäminen

Kokeneet tapahtuman järjestäjät tietävät, minkä on suurin piirtein lähetettyjen kutsujen ja itse tapahtumaan osallistujien määrä. Näin voidaan arvioida jo kutsuja lähetettäessä, kuinka suuri seminaari halutaan toteuttaa. Aina ei kuitenkaan ole saatavilla tällaista tietoa aiemmin seminaaria järjestäviltä henkilöiltä. Tällaisessa tilanteessa on kutsujen lähettäminen porrastaa kahteen ryhmään. Ensimmäisessä erässä kutsutaan ne henkilöt, jotka ovat aivan välttämättömiä kutsuttavia. Tämän ryhmän vastattua, kutsuun voidaan vielä täydentää osallistujajoukkoa ja tämä versio lähetetään toiselle kohderyhmälle. (Vallo & Häyrinen 2003, 140.)

Tapahtumakutsu on tapahtuman esite. Tapahtuman kutsu luo ne odotukset tapahtuman sisällöstä, jotka kutsutulle henkilölle muodostuu. Kutsu täytyy saada odottamaan itse tapahtumaa. Kutsun suunnitteluun on hyvä panostaa, sillä se viestii kutsutulle siitä, millaisesta tapahtumasta on kyse. Kutsun on ehdottomasti puhuteltava kutsuttua eli saatava henkilö haluamaan tapahtumaan ja saada hänet ilmoittautumaan. (Vallo & Häyrinen, 2003, 142-143.)

Hyvin suunniteltu kutsu voidaan lähettää henkilökohtaisesti. Tällaiseen kutsuun pyydetään vastaamaan tietyn ajan sisällä. Kutsu voidaan lähettää kolmella eri tavalla avoimesti. Ensimmäinen tavan mukaan kutsussa mainitaan, että jos kutsuttu ei itse pääse osallistumaan tapahtumaan, hän voi välittää sen organisaatiossa henkilölle, jolle kutsuttu uskoo seminaarin olevan hyödyksi. Toinen tapa on lähettää kutsu, jossa ei ole ilmoittautumista tai vastavuoroisesti siinä pyydetään ilmoittautumaan. Kolmannessa tavassa kutsu pyydetään laittamaan eteenpäin organisaatiossa. Kutsu voidaan lähettää kirjeitse, kortilla, sähköpostilla tai se voi olla puhelinsoitto. Hyvä kutsuidea on esimerkiksi jokin henkilökohtainen esine, joka toimitetaan lähettipalvelun kautta. (Vallo & Häyrinen 2003, 142-144.)

Tapahtumakutsusta on hyvä muistaa myös se, että kutsu on aina osana organisaation suoramainontaa, ja se rakentaa aina osaltaan organisaation imagoa. Kutsussa ei saa kos-

kaan olla ylisanoja tai se ei saa luoda sellaisia odotuksia, joita itse tapahtuma ei pysty täyttämään. (Vallo & Häyrinen 2003, 143.)

Helena Vallon ja Eija Häyrisen (2003, 144) mukaan kutsusta on aina käytävä esille seuraavat asiat:

- millainen on tilaisuuden luonne
- onko kutsu yhdelle vai kahdelle
- milloin tilaisuus pidetään (viikonpäivä, päivämäärä ja kellonaika sekä päättymisaika)
- missä tilaisuus pidetään (tarkka soite, ajo- ja pysäköintiohjeet)
- kuka kutsuu (organisaation nimi ja yhteystiedot sekä kutsun lähettäjän nimi)
- odotetaanko kutsuun vastausta ja jos odotetaan niin mihin mennessä, kenelle ja millä tavoin (puhelin, sähköposti, faxi)
- onko tilaisuus maksullinen vai maksuton
- onko mahdollista pukeutumisohjetta
- millainen on ohjelman/tapahtuman sisältö pääpiirteissään
- millaiset ovat tarjoiluun liittyen huomiot erikoisruokavaliosta tai muut rajoitteet tai allergiat

Helena Vallo ja Eija Häyrinen (2003, 153) suosittelee käyttämään kolmivaiheista kutsuprosessia. He suosittelevat lähettämään ennakkokutsun, jopa kahta kuukautta ennen tapahtumaa. Tällä kutsulla pyydetään kutsuttua henkilöä varaamaan tapahtuman ajankohdan vapaaksi kalenterista. Varsinainen kutsu lähetetään kahdesta kolmeen viikkoa ennen tapahtumaa. Vahvistus tai muistutus tapahtumasta lähetetään heti ilmoittautumisen jälkeen tai tapahtumapäivänä.

2.1.9 Tarjoilu

Seminaarin tarjoilua suunniteltaessa täytyy pohtia, minkä pituisesta tapahtumasta on kysymys ja millaisilla tarjoiluilla aloitetaan sekä kuinka usein seminaarin aikana ruokailu on järjestettävä. Tärkeintä on muistaa, että tarjottavaa täytyy olla tarpeeksi ja riittävän usein. Tarjoiltavan ruoan luonne määräytyy seminaariin osallistujien, luonteen, teeman,

ajankohdan ja paikan perusteella. Tarjoilu voidaan toteuttaa järjestämällä se itse, ostamalla osaksi tai kokonaan pitopalvelulta. Mikäli seminaarin tarjoilussa käytetään apuna pitopalvelua, kirjan tiedon mukaan, on heidän puoleensa käännettävä hyvissä ajoin. (Vallo & Häyrinen, 2003, 169.)

Seminaarin tarjoilua suunniteltaessa on hyvä saada mielipide ja vinkkejä ruoasta. Mikäli ruokaa on mahdollista esimaistaa, se kannattaa tehdä. Tarjoilua järjestäessä on myös hyvä huomioida erikoisruokavaliot, ja on kohteliasta pyytää ne osallistujilta etukäteen. Noutopöytiin on muistettava laittaa menukortit, näissä tulee kertoa mitä on tarjolla ja ovatko ne esimerkiksi laktoosittomia tai gluteenittomia. (Vallo & Häyrinen 2003, 170.)

Tarjoilu on hyvä hioa yhteen seminaarin teeman mukaisesti. Tässä tulee huomioida värimaailma, kukat, lautasliinat, somistukset. Nämä kaikki yhdessä viestittävät omalta osaltaan tapahtuman elämyksellisyyttä. On hyvä muistaa, että se miten ruoka on noudettavissa noutopöydistä, on osa itse tapahtumaa. (Vallo & Häyrinen 2003, 170-171.)

2.2 Seminaarin toteutus

Tarkat ja onnistuneet valmistelu- ja suunnittelutyöt ovat perusta onnistuneelle tapahtumalle. Tapahtuman toteutusvaiheet ovat hetket parista viikosta muutamaan päivään ennen itse tapahtumaa. Toteutuksesta voidaan erottaa kolme eri vaihetta: rakennusvaihe, itse tapahtuma ja purkuvaihe sekä jälkimarkkinointi. Rakennusvaihe kestää yleensä kaikkimmin, silloin rekvisiitat ja kulissit pystytetään itse tapahtumaa varten. Tapahtuma itse on ohi hetkessä. Viimeisenä oleva purkuvaihe ja jälkimarkkinointi hoituu usein paljon tehokkaammin kuin rakennusvaihe. (Vallo & Häyrinen 2003, 184-185.)

Seminaarin rakennusvaihe käsittelee esitteiden kokoamista, tilojen somistusta sekä tekniikan toimivuuden tarkistamista. Tässä vaiheessa tarkistetaan, että kaikki tarvittava seminaarin onnistumiseksi on tehty. Toteutusvaihe käsittelee itse seminaaripäivää ja sen tärkeitä toimintoja esimerkiksi ilmoittautumista sekä seminaarin aikana tapahtuvia taustatoimintoja. Purkuvaiheessa puretaan itse seminaari ja hoidetaan jälkimarkkinointi.

2.2.1 Rakennusvaihe

Petra Blinnikka ja Maisa Kuha (2004, 176-177) kehottavat aloittamaan materiaalin kokoamisen hyvissä ajoin ennen tapahtumaa, kuitenkin vasta sitten kun kaikki tarvittava materiaali on saatavilla. Heidän mukaansa esitteiden ja ohjelmien suunnittelu tulee aloittaa jo seminaaria suunniteltaessa, mutta niitä ei kannata kopioida liian aikaisin, koska yleensä tapahtuu muutoksia. He toteavat, että vieraiden on mukava ja helppo kuljettaa esimerkiksi virallinen ohjelma, kutsu, aikataulu- ja opastemateriaalit sekä muistiinpanovälineet valmiiksi pakatuissa salkuissa tai kansioissa.

Tiedotustilaisuuden tavoitteena on herättää yleistä mielenkiintoa kokouksen tavoitteita kohtaan ja tehdä tunnetuksi itse tilaisuutta sekä sitä järjestäviä yrityksiä ja organisaatioita. Lehdistölle tulee koota aineisto, joka toimii toimittajille tietopakettina, helpottaen heidän kirjoitustyötään. Lehdistöaineistoon tulee sisällyttää kokouksen teema, tavoitteet, esiintyjien materiaalin lisäksi selkeä tiedote järjestävästä organisaatiosta ja sen avain henkilöistä. Mukana tulee olla aina sellaisen henkilön yhteystiedot, joka pystyy antamaan lisätietoja tapahtumasta. (Blinnikka & Kuha 2004, 178.)

Kokouksen tekniikka toimii yleensä moitteettomasti, jos esiintyjien tarvitsemat välineet ovat tiedossa tarpeeksi ajoissa. Tekniikka tulee tarkistaa aina ennen tapahtumaa. Teknisten laitteiden käyttämisestä tulee sopia jo sopimusvaiheessa, jos tekniikasta huolehtii tapahtumapaikan henkilöstö. Aina tulee tarkistaa ainakin mikrofonit, niiden normaali ja yhtäaikainen käyttö, kuljetettavat mikrofonit ja vaatteisiin tai korvan taakse kiinnitettävät laitteet sekä vahvistinlaitteiden äänenvoimakkuus. Tietokoneen yhdistäminen projektoriin ja äänentoistolaitteisiin sekä muihin laitteisiin ja ohjelmiin tutustuminen on tärkeää tapahtuman sujuvuuden kannalta. Puhujille ja luennoitsijoille kannattaa tiedottaa heti alkuvaiheessa, että esitykset on lähetettävä hyvissä ajoin sähköisesti ennen tapahtumaa, jotta materiaali voidaan testata ja järjestää esitettäväksi oikeaan paikkaan oikeaan aikaan. Kaikki järjestelyt tulee testata ennen tapahtumaa ja käydä samalla läpi esiintymisjärjestys, ohjelma ja aikataulu. (Blinnikka & Kuha 2004, 178-180; Vallo ja Häyri-nen 2003, 186.)

Tilajärjestelyillä on tavoitteena tilojen toimivuus erilaisten kokousten mahdollisimman tehokkaina näyttämöinä. Erilaisilla tilamuodoilla voidaan tukea, mahdollisuutta nähdä

ja kuulla mahdollisimman vaivattomasti, pienryhmätyöskentelyä tai osallistujien keskinäistä vuorovaikutusta. Erilaiset pöytämuodot voivat innoittaa keskustelua ja edistää aktiivista pyrkimystä hyvään ryhmätyötulokseen. Kokoustilojen lisäksi merkityksellistä on oheis- ja taukopalvelutilojen kalusteet ja niiden sijoittelu. Osallistujien vastaanoton sujuvuuteen ja ruuhkien välttämiseen voidaan vaikuttaa rekisteritiskin sijainnilla ja jonotusjärjestelmällä. Ryhmäkeskustelun mahdollistavat ruokailutilojen järjestelyt ja seisontakorkuiset pöydät puutuneiden jalkojen verryttelyn. Tiiviin keskustelun ja suhteiden luomisen mahdollistavat pienet istumanurkkaukset. (Blinnikka & Kuha 2004, 181-182.)

Tilaisuuden teema toimii usein hyvänä lähtökohtana koristelun suunnittelussa. Koristellulla kerrotaan osallistujille tapahtuman teemasta ja arvoista. Kokouksen ydintavoitteet palautuvat usein mieleen hauskojen ja yllätyksellisten koristelujen avulla ja siten edistävät tavoitteiden saavuttamista. Iloinen tervehtijä, sisustuksen tunnelma, ilmanraikausasteet ja äänimaailma voivat synnyttää viihtyvyyttä. Hyvä musiikki antaa kuulijalle hyvän olon ja vähentää osaltaan alkujännitystä. (Blinnikka & Kuha 2004, 182-183.) Musiikki tulee valita teeman ja halutun mielikuvan mukaiseksi (Vallo & Häyrinen 2003, 190-191).

Tarkat opasteet kokoustilojen sisäpuolelle asetetaan edellisenä päivänä tai samana päivänä, riippuen mihin aikaan tilan vuokraus virallisesti alkaa. Yleiset opasteet laitetaan paikoilleen paria päivää ennen tapahtumaa. (Blinnikka & Kuha 2004, 183.)

Tapahtuman rytmitys ja jaksotus on iso osa toteutuksen onnistumista ohjelman, esiintyjien, tilojen ja teeman lisäksi. Tapahtuma tulee jaksottaa sen mukaan millainen tapahtuma on. Asiatapahtumassa tulee muistaa, että mielenkiintoistakaan asiaa ei jaksaa kuunnella keskittyneesti yli puoltatoista tuntia. Säännöllisillä tauoilla osallistujat pääsevät jaloittelemaan ja hoitamaan omia toimiaan. Taukojen pituudessa tulee ottaa huomioon muun muassa osallistujien määrä, tilojen ilmanvaihto ja tarjoilu. Tärkein huomioon otettava seikka on kuitenkin tapahtuman kokonaiskesto. On tärkeää, etteivät osallistujat pitkästy liian pitkistä odotusajoista esimerkiksi, jos alku toimenpiteet hoituvat odotettua nopeammin. Hyvä projektipäällikkö osaa tällaisessa tilanteessa aikaistaa tapahtuman aloitusta. (Vallo & Häyrinen 2003, 187-188.)

2.2.2 Seminaaripäivän toiminnot

Tilaisuuksia järjestettäessä puoliksi tehty on enemmän kuin puoliksi tehty, sillä pisimmillään toteutus kestää vain muutaman päivän. Aikataulu ennen h-hetkeä tulee suunnitella niin, että kaikilla tapahtuman järjestämiseen osallistuvilla riittää voimia itse tapahtuman järjestämiseen. Kiire ja stressi tekevät mahdottomaksi asiakkaille annettujen lupauten lunastamisen ja kaikki ennakko työ on mennyt hukkaan. Kaikkien tapahtuman toteuttamiseen osallistuvien osapuolten tulisi kokoontua ennen varsinaisen tapahtumatoiminnan käynnistämistä. Silloin kerrataan tilaisuuden tavoitteet ja käydään läpi toteutusprosessi. Kun kuljetusvälineiden aikataulun mukainen liikennöinti on varmistettu, käynnistetään ennen vieraiden saapumista toteutusprosessi. (Blinnikka & Kuha 2004, 184.)

Rekisteröityminen on kriittisin palveluprosessin vaihe ennen ohjelman alkua. Rekisteröinti tapahtuu ilmoittautumispisteessä tai vastaanottopisteessä. Ilmoittautumispisteessä kutsutut rekisteröityvät ja heille annetaan tapahtuman materiaali ja mahdollisesti nimikyltit sekä heidät opastetaan eteenpäin. Ilmoittautumispisteessä palvelun sujuvuus, joustavuus ja huomaavaisuus ovat tärkeitä. Näistä kutsuttu saa jo käsityksen tapahtuman tunnelmasta. (Blinnikka & Kuha 2004, 184; Vallo & Häyrinen 2003, 195.)

Jonotusjärjestelmä tulee miettiä ja suunnitella valmiiksi jonotuksen sujuvuuden takaamiseksi. Turha jonottaminen ei anna hyvää kuvaa tapahtumasta. Esimerkiksi vieraiden nimien aakkostaminen, joko henkilönimen tai organisaation nimen mukaan nopeuttaa ilmoittautumista. Asiakkaat voidaan myös jakaa yhtä suuriin jonoryhmiin esimerkiksi aakkosjärjestyksen mukaan. Erittäin suurissa tapahtumissa toiminnot kannattaa hajauttaa eri pisteisiin. Asiakkaalle tästä koituu enemmän työtä, koska hän joutuu käymään ehkä useassakin eri pisteessä saadakseen kaikki haluamansa palvelut, mutta kokonaisuudessa tämä nopeuttaa palvelua. Rekisteröinti sujuu nopeimmin kuitenkin sähköisesti. Nimikyltit, maksut, liput ja muu materiaali toimitetaan asiakkaalle sähköisesti etukäteen joko kotiin tai työpaikalle. Tapahtumapaikalla rekisteröinti tapahtuu koodilukijalla ja jäljelle jää vain käsiohjelman ja informaation jako. Tämä mahdollistaa myös yksilöllisen asiakaspalvelun ongelmatilanteissa. (Blinnikka & Kuha 2004, 184, 186; Vallo & Häyrinen 2003, 195-197.)

Hyvän laatumielikuvan luo, kun nimikylttien tiedot ovat oikein eikä niissä ole kirjoitusvirheitä. Nimikylttien avulla suurissa tilaisuuksissa saadaan suoraan tieto, kuka osallistui millekin seminaariluennolle. Myös jälkimarkkinoinnin takia on hyvä tietää, ketkä tilaisuuteen olivat ilmoittautuneet, ketkä saapuivat paikalle ja ketkä saapuivat ilmoittautumatta. Aamiaisen tai aamukahvin tarjoaminen osallistujille on erinomainen verkostoitumistilaisuus, sillä kaikki eivät saavu tilaisuuteen samaan aikaan. Aamiaisen jälkeen virkistäytyneet osallistujat ohjataan kokoustilaan ja tapahtuma voi alkaa. (Blinnikka & Kuha 2004, 186; Vallo & Häyrinen 2003, 196-197.)

Tapahtuman aikana massojen toimintaa pyritään ohjaamaan niin, että toiminta sujuu ja kaikki osallistujat voivat nauttia koko palvelutarjonnasta. Yleisen ohjauksen lisäksi täytyy miettiä, miten yksilöllinen palvelu on mahdollista, sillä monilla saattaa olla jo tullessaan ongelmia ratkaistavaksi. Aikaa vievien ongelmien ratkaisu ei onnistu rekisteröintiruuhkassa, vaan ongelman selvittäminen tulisi siirtää esimerkiksi seuraavalle tauolle. Tauoilla jokaisen asiakkaan ongelman ratkaisemiseen tulee voida keskittyä ja sitä varten tulee olla tarpeeksi henkilökuntaa. Yksi parhaista keinoista rakentaa kokouksesta positiivista mielikuvaa on yksilöllisten ongelmien ratkaiseminen, sillä hyvin hoidetut, yksilölliset ongelmatilanteet eivät unohdu helposti ja niistä puhutaan jälkeensä. (Blinnikka & Kuha 2004, 186.)

Petra Blinnikkan ja Maisa Kujan (2004, 186) mukaan kokoustilojen kuntoon tulee kiinnittää riittävästi huomiota taukojen aikana jos niihin aiotaan palata. Siistitty ympäristö, raikkaat kokousvedet ja -tarjoilut sekä hyvin tuuletettu kokoushuone auttavat tauon aikana virkistynyttä asiakasta keskittymään seuraavien esitysten antiin. He muistuttavat, että hyviin tapoihin esiintyjä kohtaan kuuluu huolehtia, että edellisten luennoitsijoiden materiaalit siivotaan esiintymispaikalta ja tila on viritetty tukemaan esitystä.

Koko päivän kestävä tilaisuuden kriittinen vaihe on iltapäivällä, jolloin osallistujien mielenkiinto tipahtaa ohjelman laadusta riippumatta. Kiinnostuksen ylläpitämiseksi järjestäjän tulee tehdä kaikkensa, jotta asiakkaat eivät lähtisi tilaisuudesta ennen sen loppumista. Oikein valitut välipalat, vesi, venyttely ja aivojumppa nostavat virettä. Hauskoja ja virkistäviä ovat lyhyet kulttuuriesitykset iltapäiväohjelmien välissä. (Blinnikka & Kuha 2004, 187.)

Pois lähtö tulee suunnitella myös valmiiksi, jotta vältetään ruuhkan syntyminen. Jos osallistujat ovat ryhmissä eri tiloissa, voidaan sopia, että ryhmät lopettavat hieman eri-aikaan. Muutamalla minuutilla porrastettu ajoitus mahdollistaa vaatesäilytyksen toimituksen, osallistujat ehditään opastaa hotelliin ja ensimmäiset kuljetusvälineet ehtivät lähteä ja tilalle tulla uudet. (Blinnikka & Kuha 2004, 187.)

Petra Blinnikkan ja Maisa Kuhan (2004, 189-191) mukaan kokouksen aikana tapahtuvat toiminnot, joissa ei olla suoraan kosketuksissa asiakkaiden kanssa, ovat taustatoimintoja. Tapahtuman taustatoimintojen toteutusprosessi tulee olla yhtä hyvin suunniteltu kuin itse toteutusprosessikin. Tuki- ja ydinprosessien leikatessa toisiaan mitataan taustatoimintojen onnistuminen. Esimerkiksi hyvän asiakaspalvelun tuottaminen on mahdotonta jos ruoka ei ole valmista ennen lounasta tai rekisteröitymispiste koottuna ennen asiakkaiden tuloa. On myös taloudellisesti järkevää suunnitella ja ajoittaa taustatoiminnot hyvin.

Seuraamalla aikataulua ja ennakoimalla eri toiminnot voidaan suurin osa pienestäkin henkilöstöstä keskittää sinne, missä palvelua tarvitaan. Muutamaa minuuttia ennen siirtymällä seuraavaan kriittiseen pisteeseen mahdollistetaan hyvä palvelu myös pienellä henkilöstöllä. Optimaalinen ajankohta toimii edellytyksenä taustatoimintoja toteutettaessa. Käytännössä tämä tarkoittaa, että kaikki mahdollinen tehdään valmiiksi ennen kokouksen alkua. Kokouksen aikana toimitaan siellä, missä palvelua tarvitaan. Tarkistetaan, että palvelut tuottavat juuri tämän kokouksen osallistujille merkityksellistä lisäarvoa ja poistetaan ne palvelut, joilla ei ole merkitystä asiakkaille. (Blinnikka & Kuha 2004, 189-191.)

Petra Blinnikka ja Maisa Kuha (2004, 191) kertovat, että iloinen ja aidosti asiakkaiden onnistuneista kokouspäivistä kiinnostunut henkilöstö lunastaakin yleensä asiakkailleen antamansa lupaukset. He muistuttavat kuitenkin, että asiakkaille on hyvin erilaisia odotuksia ja siksi osallistujien tyytyväisyys tulee varmistaa mittaamalla esimerkiksi kyselyn avulla.

2.2.3 Purkuvaihe ja jälkimarkkinointi

Seminaarin purkuvaiheen sekä jälkimarkkinoinnin hoitaminen alkavat heti tapahtuman päätyttyä ennen runsaasti aikaa vieviä kokousprojektiin liittyviä töitä, arviointia ja lopuraporttia. Silloin toimitetaan materiaali osallistujille ja lähetetään kiitokset. Viimeistään tässä vaiheessa kerätään palaute osallistujilta ja oman organisaation jäseniltä, ellei sitä ole kerätty jo tapahtuman lopussa. (Blinnikka & Kuha 2004, 192; Vallo & Häyrynen 2003, 200.)

Helena Vallon ja Eija Häyrysen (2003, 201) mukaan kaikkien saumaton yhteistyö mahdollistaa tapahtuman järjestämisen ja onnistumisen. He muistuttavat, että tapahtumaa järjestämässä olleita yhteistyökumppaneita, alihankkijoita, esiintyjä, sponsoreita ja puhujia tulee kiittää tapahtuman jälkeen.

Innovatiivinen jälkimarkkinointi vahvistaa kokouksen imagoa. Se on tehokas tapa tehdä yhteistyötä osallistujien ja järjestäjien välillä. Nykyään kongressilehdet, kokousmateriaali, valokuvat, kokousohjelmasisältöjen tiivistelmät ja sekä verkostoitumista edesauttavat osallistujatiedostot voidaan lähettää kiitosten kera CD-levyllä, USB -avaimessa tai Internetissä. Uuden tiedon lähettäminen asiakkaan yrityksen johdolle varmistaa, että maksaja saa hyötyä ”kokoussijoitukselleen” mahdollisimman laajalti. (Blinnikka & Kuha 2004, 192.)

Pieni lahja tai muu muistaminen, joka on valittu teeman mukaan, kruunaa toteutuneen tapahtuman. Lahja voidaan antaa jo sisään tultaessa, pois lähtiessä tai se voidaan toimittaa jälkikäteen. Jälkikäteen muistettaessa lahja tulee lähettää viimeistään kahden viikon sisällä tapahtumasta. Mukava tapa on toimittaa lahja saatteen kera lähetin kautta osallistujalle seuraavana päivänä. Samalla voidaan toimittaa myös seminaarimateriaali ja mahdolliset muistiinpanot. Lahja on hyvä silloin kun se muistuttaa tapahtuman teemasta ja järjestävästä organisaatiosta. Narikkaan on kohteliasta varata kangas- tai muovikasseja, jotta osallistajat voivat pois lähtiessään laittaa niihin materiaalit ja mahdolliset lahjat. Omalle henkilökunnalle on hyvä kertoa etukäteen, milloin he saavat lähtiäislahjan. Näin heidän ei tarvitse itse tapahtumassa olla etsimässä omaa lahjaansa. Tapahtumalahja kiitoskortin kera tulee toimittaa tapahtuman jälkeen myös isännille. (Vallo & Häyrynen 2003, 202-203.)

Helena Vallon ja Eija Häyrinen (2003, 203-204) mukaan kerätyn palautteen avulla saadaan tietää, miten tapahtuma koettiin, päästiinkö tavoitteeseen, mitä olisi voitu tehdä toisin ja mikä oli osallistujien mielestä parasta. Saatuja tietoja tulee verrata lähtötilanteeseen, mikä oli tapahtuman tavoite, mitkä olivat mielikuvalliset tavoitteet. Jokaisesta toteutetusta tapahtumasta tulee kerätä palaute, oli se sitten sisäiseen tai ulkoiseen markkinointiin liittyvä. Näin organisaation hiljainen tieto ja osaaminen kasvavat. Ilman palautteen keräystä ei saada tietää, täytyivätkö asiakkaiden odotuksen.

Palaute voidaan kerätä kirjallisesti palautelomakkeella, sähköpostitse tai puhelimitse. Kirjallinen palaute kannattaa kerätä tapahtuman yhteydessä ennen sen päättymistä, tai pyytää palauttamaan se postitse tai faksilla jälkikäteen. Palautteiden saamiseksi voidaan joskus arpoa vastanneiden kesken pieni yllätys ennen päätössanoja. Sähköpostitse on nykyisin helppoa ja nopeaa toteuttaa palautekysely, edellyttäen, että osallistujien sähköpostiosoitteet ovat käytettävissä. Suullista palautetta kannattaa kerätä myös, koska se on usein suurempaa kuin kirjoitettu, jossa asioita helposti kaunistelleen. Suullinen palaute tulee kirjata ylös, jotta se ei katoa unohtuessa. (Vallo & Häyrinen 2003, 204-206.)

Jokaiselle järjestettävälle tapahtumalle on hyvä tehdä oma palautelomake. Jos haluaa määrällisiä vastauksia, asteikko 1-5 on toimiva. Lisäksi on hyvä pyytää yleisarvosana tapahtumasta asteikolla 4-10. Näin saa helposti karkean käsityksen tapahtuman onnistumisesta. Omasta organisaatiosta kerättävä palaute on tärkeää. Millaiseksi tapahtuma koettiin, mikä sujui hyvin, missä olisi ollut parannettavaa. Palautteita analysoitaessa tulee muistaa, että asiakkailta tuleva palaute on myös totuus. (Vallo & Häyrinen 2003, 205-206.)

2.3 Seminaarin päättäminen

Petra Blinnikkan & Maisa Kuhan (2004, 192-193) mukaan, kokouksen taloushallinto hoidetaan yhtenä osana yrityksen normaaleja talousprosesseja jos kokous on yrityksen markkinointiin tai kehittämiseen liittyvää tavanomaista toimintaa. Yksittäisiä projekteja ovat yleensä suuret ulkopuolisille asiakkaille suunnatut kokoukset, näissä seurataan sen taloudellista onnistumista laaditun budjetin pohjalta. Seuraavia kokouksia ajatellen, kokouksen taloudellinen seuranta auttaa kehittämään kokoustoimintaa. Julkisissa organi-

saatioissa ja yhdistyksissä yleensä ainoa mahdollisuus on erillinen projektitaloushallinto.

Kokouksen päätyttyä talousprosessin viimeisessä vaiheessa tulee tarkistaa, että kaikki laskut ovat tulleet, alv- maksuista on huolehdittu, henkilöstön palkat, verot ja muut sivukulut on maksettu. Viimeisten kiinteiden kulujen laskut, siirrot ja kirjaukset tulee hoitaa. Osallistumismaksujen sekä oheis- ja muiden palvelujen laskutus täytyy tarkistaa sekä tehdyt sopimukset. Suunnittelu- ja toteutusprosessin pohjalta tehdään kulukirjaukset sekä tulokirjausten tarkistus. Käytössä olleet kokoustilit tulee päättää. (Blinnikka & Kuha 2004, 193.)

Tilinpäätöstöitä puolestaan ovat tuloslaskelman laatiminen ja suunnittelu, taseen laskenta ja suunnittelu, päätökset jakokelpoisen voiton käytöstä, tilintarkastus, kirjanpitoaineiston kokoaminen ja arkistointi, projektin johtoryhmän hyväksyntä ja allekirjoitukset ja loppuraportti. (Blinnikka & Kuha 2004, 193.)

Tilinpäätöksen avulla annetaan tietoa kokouksen sidosryhmille muun muassa johdolle, henkilöstölle, omistajille, verottajalle ja asiakkaille. Tilinpäätöksestä pitää saada oikeat ja riittävät tiedot projektin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös antaa myös vastuuvapauden taloudesta vastanneelle projektipäällikölle. (Blinnikka & Kuha 2004, 193.)

3 LOGISTIIKAN OSAAMISEN YHTEISTYÖ -ASiantuntijaseminaarin JÄRJESTÄMINEN

Kuulimme mahdollisuudesta järjestää seminaari opinnäytetyönä syyslukukauden 2010 alussa Kirsti Ketotalta. Hän kertoi, että Kemin kaupunki, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu ja Oulun yliopisto olivat aloittamassa yhteistä hankeprojektia tutkiakseen, onko alueen logistiikkatoimijoilla halua logistiseen yhteistyöhön. Projekti -sanalla tarkoitetaan ainutlaatuista kehityshanketta, jonka tavoitteena on saavuttaa yhteinen päämäärä (Kettunen 2009, 15-16). Hanke toteutetaan kahtena eri osaprojektina; ensimmäiseksi toteutetaan asiantuntijaseminaari ja siitä saatuja tietoja hyödynnetään Logistiikan osaamisen yhteistyö Kemissä -taustatutkimuksessa.

Projektimme käynnistämispalaveri oli 13.11.2010. Se on tilaisuus, jossa projektiryhmän jäsenet tapaavat toisensa ja siellä kerrataan projektin suunnitteluvaiheessa tehdyt tavoitteet sekä projektin tehtävät jaetaan siihen osallistuvien kesken (Kettunen 2009, 156). Tapaamisessa hankkeen projektipäällikkö Tiilikainen Aaro kertoi meille projektin idean eli logistiikan osaamiskeskuksen kehittäminen Kemi-Tornion alueelle. Osaamiskeskuksen tavoitteena on logistiikkatoimijoiden yhteistyö. Meille kerrottiin myös, että tehtävämme hankkeen aikana on työskennellä yhteistyössä taustatutkimuksen tekijän kanssa. Hänen tehtävänä oli kehittää uusia ideoita osaamiskeskusta varten, kartoittamalla tietoa vastaavanlaisista hankkeista sekä tutkia Kemi-Tornion alueelliset resurssit ja kysyntä osaamiskeskukselle.

Sovimme käynnistämispalaverissa, että tapaamme projektiryhmän kanssa säännöllisesti, sillä se on projektin läpiviennin kannalta tärkeää, jotta projekti etenisi aikataulun mukaisesti. Pirkko Anttilan (2001, 115) mukaan näillä tapaamisilla seurataan työn etene mistä suunnitelmien mukaisesti, ja jos tulee poikkeamia, analysoidaan syyt ja seuraukset sekä muutetaan suunnitelmia, ottaen huomioon projektille annetut resurssit ja lopullinen aikataulu. Käynnistämispalaverissa sovimme myös olevamme yhteydessä taustatutkimuksen tekijään, suunnitellessamme asiantuntijaseminaaria. Näin ollen pystyimme ottamaan huomioon toisten tekemän työn projektin läpiviennin kannalta.

3.1 Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaarin suunnittelu

Aloittaessamme projektiryhmän kanssa asiantuntijaseminaarin suunnittelua meidän tuli pitää mielessämme hankkeen ja seminaarin lähtökohdat. Asiantuntijaseminaarin lähtökohdana oli, että sen tuloksia voidaan hyödyntää Logistiikan osaamisen yhteistyö Kemissä -taustatutkimuksessa. Siinä hyödynnetään asiantuntijaseminaarissa esille tulleita logistiikkatoimijoiden ja -päättäjien mielipiteitä Kemi-Tornion alueelle suunnitellusta logistiikkakeskittymästä. Käynnistämispalaverissa saimme aikataulutetun kaaviopohjan tapahtuman järjestämiseen. Tämän tehtävälistan pohjalta suunnittelimme asiantuntijaseminaarille sopivan järjestämisaikataulun (Liite 2).

Lähtökohdan lisäksi meidän tuli selvittää suunnitteluvaiheessa asiantuntijaseminaarin päämäärät ja tavoitteet. Päämääränä ja tavoitteena oli kerätä logistiikka-asiantuntijoita sekä päättäjiä yhteen keskustelemaan logistiikkakoulutuksen ja -tutkimuksen kehittämistä Kemi-Tornion alueella. Sen avulla halutaan selvittää, onko tarpeellista kehittää eri logistiikka toimijoiden logistista yhteistyötä Kemi-Tornion alueella.

Suunnittelu vaiheessa selvitimme lisäksi budjetin ja kohderyhmän. Näiden avulla pystyimme suunnittelemaan asiantuntijaseminaaria eteenpäin. Tulevissa osioissa kerromme, kuinka suunnittelimme yhden päivän kestäväen Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaarin.

3.1.1 Kohderyhmän valinta

Opinnäytetyöseminaarimme kohderyhmän muodostuminen alkoi projektitapaamisissa, joissa keskustelimme kohderyhmän valinnasta. Petra Blinnikan ja Maisa Kuhan (2004, 42) mukaan seminaarin suunnittelussa tulee tavoitella suurta oikeanlaista kohderyhmää. Aluksi pohdimme laajaa kohderyhmää, johon kuului alueen logistiset toimijat, alueen päättäjät sekä satamat muualla Suomessa, joilla on logistiikka keskittymiä. Lopulta kohderyhmäksi muodostuivat Kemi-Tornion alueen logistiset toimijat ja päättäjät. Kohderyhmän tarkentuessa alueen ulkopuoliset satamat jäivät pois, sillä seminaari oli tarkoitettu paikalliseksi ja sinne haluttiin vain paikallisia toimijoita. Lisäsimme kohderyhmään Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun logistiikan opiskelijat, koska pidimme hei-

dän läsnäoloon tärkeänä heidän oppimisen ja alueen logistisen tietämyksen kannalta. Neuvotteluissa keräsimme esille tulleita henkilöiden nimiä, yrityksiä ja organisaatioita. Näiden avulla aloimme etsiä yhteistietoja.

Yhteistietoja etsiessämme, löysimme paljon erilaisia alan organisaatioita kutsuttavaksi. Kutsuttava alue oli Kemi, Tornio, Keminmaa, Oulu, Rovaniemi, Simo ja Tervola. Helena Vallo ja Eija Häyrinen (2003, 137) kertovat, että kohderyhmän yhteystiedot löytyvät yleensä organisaatioiden omista tietokannoista. Meidän tapauksessamme yhteystietojen hankkiminen oli helppoa, mutta aikaa vievää, koska meillä ei ollut käytettävissämme yhtä yhteistä tietokantaa, josta olisimme löytäneet kaikkien kutsuttavien tiedot. Kohderyhmän yhteystiedot hankimme organisaatioiden Internet-sivustoilta, sekä järjestöjen kotisivuilta saimme yhteystiedot, niihin kuuluvista yrityksistä.

3.1.2 Budjettisuunnitelma

Hankkeelle oli määritelty budjetti jo siinä vaiheessa kun hankehakemusta tehtiin. Samalla seminaariin oli varattu valmiiksi oma osuus kokonaisbudjetista. Meidän tuli pysyä seminaariin varatussa budjetissa, joka oli yhteensä 5000 euroa hankkeen kokonaisbudjetista. Seminaarin budjetti koostui kokonaan Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun ja Kemin kaupungin rahoituksesta. Seminaaribudjettia emme kasvattaneet seminaarinosallistumismaksulla, sillä seminaariin oli vapaapääsy.

Petra Blinnikan ja Maisa Kuhan (2004, 70) mukaan, budjetin on katettava kaikki seminaarista koituvat kulut. Logistiikan osaamisen yhteistyö- asiantuntijaseminaarin budjetin käyttöä suunniteltaessa meidän tuli ottaa huomioon muun muassa kauempaa tulevien alustajien matkakorvaukset, tilavuokra, asiantuntijaseminaarin järjestäjien matka- sekä pulinkulut, narikkapalvelu, valokuvaaja, lahjat alustajille sekä ruoka kulut. Kuluja selvittäessä on hyvä käyttää apuna prosessia kuvaavia kaavioita ja kuvauksia, näin kaikki kulut tulee otettua alusta asti huomioon.

Kohde	Arvioidut menoerät €
Tarjoilu	1000
Tila	700
Matkakorvaukset	300
Learning café materiaali	20
Esitteiden paperit	30
Pöytäliinat	100
Koristelu	100
Kansiot	250
Lahjat	300
Alustajien palkkiot	1500
Yhteensä	4300

Kuva 3. Budjetti suunnitelma

Käytimme budjetin suunnittelussa apuna taulukointia (Kuva 3), jossa arvioimme, paljonko jokainen seminaarikustannus on. Suuri yksittäinen menoerä arvioidussa budjetin käytössä oli ruoka, kuten yllä olevasta kuvasta nähdään. Alustavan arvion mukaan seminaariin suunniteltiin tulevan 60-100 henkilöä ja heille oli suunniteltiin tarjoiltavan aamupala, lounas ja iltapäiväkahvit. Näiden kokonaiskustannus arvioidussa budjetin käytössä oli 1000 euroa. Tilavuokriin arvioimme menevän 700 euroa ja tämä arvio sisältää seminaariauditorion ja työpajatilat. Seminaarin alustajien palkkioihin ajattelimme menevän 1500 euroa sekä heidän matkakorvauksiin 300 euroa. Arvioimme nämä neljä suurinta menoerää, joiden yhteissumma on 3500 euroa. Näiden suurien menoerien lisäksi arvioimme pienempiä kustannuksia kuten learning cafessa käytettävät materiaalit, tulostettavien esitteiden paperit, somistukseen käytettävät pöytäliinat sekä koristeet, esitekansiot ja lahjat. Nämä huomioon ottaen budjetista oli käytetty 4300 euroa. Jätimme tässä arvioimatta pienemmät menoerät, koska tiesimme jäljellä olevan 700 euron riittävän edellä mainittujen menoerien jälkeen kuva-artesaaniin, valokuvaajaan, sekä narikkapalveluun.

3.1.3 Seminaaripaikkojen vertailu ja valinta

Helena Vallon ja Eija Häyrisen (2003, 156-157) mukaan seminaaripaikkaa suunnitellessa ensimmäiseksi täytyy päättää, millä paikkakunnalla se järjestetään. Oli itsestään selvää, että seminaari järjestetään Kemissä, sillä hankkeessa yhtenä osapuolena oli Kemin kaupunki. Seminaaripaikkaa valitessamme kävimme katsomassa kolme eri vaihtoehtoa. Näihin kuuluivat Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystalon oppilaitoksen auditorio, Kemin Leipätehdas sekä Kemin Kulttuurikeskuksen pieni auditorio.

Suunnitellessamme seminaaripaikan valintaa, päällimmäisiksi kriteereiksi nousivat tilan koko, joka soveltuu 60-100 henkilölle sekä erillinen työpajalle soveltuva tila, seminaaripaikan hinta, ruokailupalvelun helppo saatavuus ja hinta sekä parkkipaikkojen riittävyys seminaaripaikan välittömässä läheisyydessä. Sosiaali- ja terveystalon oppilaitoksen auditorio oli liian suuri meidän tarpeisiimme sekä ruokailu olisi järjestetty kokonaan eri rakennuksessa. Työpajatila oli viihtyisä ja tarkoituksen mukainen. Oppilaitoksen lähettyvillä parkkipaikat eivät olisi kuitenkaan riittäneet kaikille osanottajille. Auditorion ja ruokailun yhteishinta oli arvioimaamme 2000 euron menoerään nähden liian suuri. Seuraavaksi kävimme Kemin Leipätehtaalla, jonka tilat osoittautuivat heti ensi silmäyksellä liian pieniksi arvioidulle henkilömäärälle. Viimeisenä kävimme Kemin Kulttuurikeskuksessa katsomassa pientä auditoriota.

Helena Vallo ja Eija Häyriinen (2003, 156-157) suosittelevat, että seminaaripaikan valinnassa huomioidaan tilan koko ja sen sopivuus arvioituun osallistujamäärään nähden. Pieni auditorio soveltui hyvin arvioidulle seminaarin henkilömäärälle sekä ruokailu järjestyi Kulttuuri keskuksen omaan ravintolaan. Kulttuuri keskukselta löytyi myös usea vaihtoehto työpajatilaksi sekä sen edustalla on hyvin tilaa parkkeerata auto koko päiväksi. Tilojen vuokraus ja ruokailu sopivat arvioimaamme menoerään, joten päätimme varata seminaaripaikaksi pienen auditorion, työpajaksi teatterin lämpiön ja ruokailu järjestettiin teatteriravintolassa.

3.1.4 Puheenjohtajan ja alustajien valinta asiantuntijaseminaariin

Petra Blinnikan ja Maisa Kuhan (2004, 100-101) ajatusten mukaisesti, pohdimme yhdessä projektiryhmän kanssa seminaarin alustajiksi oman alansa asiantuntijoita. Lähdimme projektiryhmän kanssa liikkeelle miettimällä alustajien puheenvuoroja, jotka käsittelevät aiheita logistiikan tulevaisuus, kuljetukset Kemi-Tornion alueella, kuljetukset Lapissa sekä koulutus ja osaaminen. Näiden lisäksi pohdimme, kuka kertoo hankkeen kuvauksen sekä kehittämiskeskuksien idean. Petra Blinnikka ja Maisa Kuha (2004, 100-101) kehottavat, etsimään alustajia oman organisaation sisältä, alan asiantuntijaorganisaatioiden kautta, alan yliopistoista, korkeakouluista tai tutkimuslaitoksista sekä poliittisista piireistä. Projektiryhmämme pohti, että alustajat löytyisivät seminaarille alueen palveluita käyttävistä yrityksistä kuten kuljetusliikkeistä, rautatie-alalta, kaivoksilta, metsäteollisuudesta tai alueen muusta logistiikka yrityksestä.

Aloimme miettiä projektiryhmän kanssa alustajia aihealueittain. Näiden pohdintojen perusteella aloitimme alustajien kokoamisen. Seuraavat henkilöt halusivat tulla alustamaan heille suunnatuista aiheista:

- Toimitusjohtaja Martti Ruotsalainen, Kemi-Tornion alueen kehittämiskeskuksesta, logistiikan tulevaisuus
- Satamajohtaja Reijo Viitala, Kemin Satama, kuljetukset Kemi-Tornion alueella
- Kari Kähkönen, Suomen kuljetus ja logistiikka SKAL ry, kuljetukset Lapissa
- Toimialajohtaja Leena Alalääkkölä, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu, koulutus ja osaaminen
- Yksikön päällikkö Antti Saura, Turun yliopiston merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskuksesta, logistiikkakeskittymät
- Logistiikan professori Jari Juga, Oulun yliopisto, logistiikan osaamisen vaikea yhtälö

Pyysimme alustajia seminaariin puhelimitse. Kerroimme Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaarin tavoitteen ja päivämäärän milloin se järjestetään sekä mihin aiheeseen haluaisimme kyseisen henkilön tulevan alustamaan. Tämän jälkeen lähetimme heille lisätietoa sähköpostitse (Liite 3). Pyysimme vastausta alustajapyyntöömme

noin viikon sisällä, jotta meille jäi aikaa pyytää uutta alustajaa aiheelle, mikäli pyydetty ei halunnut pitää alustusvuoroa.

Seminaarinalustajien lisäksi meidän tuli saada seminaarille puheenjohtaja. Projektipäällikkö Tiilikainen lupasi hoitaa asian ja hänellä oli jo seminaariprojektin alkaessa mielessä Saurama Antti Turun Merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskuksesta. Petra Blinikan ja Maisa Kuhan (2004, 100-101) mukaan, seminaarin puheenjohtajaksi soveltuu alan tunnettu kotimainen tai ulkomainen edustaja ja tällä henkilöllä tulee olla vankka alan asiantuntemus sekä hänen tulee perehtyä seminaarin ohjelmaan ja alustajiin. Saurama ei kuitenkaan halunnut olla Logistiikan osaamisen yhteistyö - asiantuntijaseminaarin puheenjohtaja, sillä hän ei kokenut tuntevansa alueen logistiikkaa tarpeeksi hyvin. Hän oli kuitenkin innokas kertomaan merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskuksen kokemuksista logistiikan osaamisen alueellisesta kehittämisestä Turussa, Raumalla, Porissa ja Kotkassa., joten lisäsimme hänen alustusvuoronsa ohjelmaa. Hän pystyi hyvin kertomaan logistiikkakeskittymistä, sillä hän on mukana logistiikka-keskittymä -projekteissa.

Seuraavaksi Tiilikainen pyysi puheenjohtajaksi Logistiikan professoria Jari Jugaa Oulun yliopistosta, mutta hän oli innokas pitämään alustuspuheenvuoron aiheesta logistiikan osaamisen vaikea yhtälö. Projektipäällikkö Tiilikainen koki tämän hyväksi alustuspuheenvuoroksi ja lisäsimme sen ohjelmaan. Lopulta projektipäällikkö löysi seminaarin puheenjohtajaksi Kemin kaupungin kansliajohtaja Jukka Vilénin, joka hoiti erinomaisesti puheenjohtajan tehtävät Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaarissa. Hän osasi hyvin esitellä alustajat sekä vetää lyhyet yhteenvedot alustuksista.

3.1.5 Aikataulukko ja ohjelmarunko

Aloitimme seminaarin ohjelmarungon työstämisen, kun saimme projektipäälliköltä ohjeistusta seminaaripäivän toiminnoista. Ajatuksena oli, että seminaaripäivä jaetaan kahteen osaan; alustuspuheenvuoroihin ja työpajatoimintaan. Tämän ajatuksen pohjalta lähdimme miettimään ohjelman runkoa. Ohjelmarunkoa työstäessämme havainnoimme muiden samankaltaisten tapahtumien ohjelmia.

Ryhdyimme pohtimaan seminaaripäivän aikataulua pääkohderyhmän mukaan. Nämä olivat työssäkäyviä henkilöitä, joten päätimme seminaaripäivän kestävän aamu kahdeksasta iltapäivä neljään. Näin ollen seminaarin kesto oli samanmittainen kuin normaali työpäivä. Näiden kahdeksan tunnin sisälle meidän tuli saada mahtumaan suunnitteleamme aamukahvi, alustajien puheet, lounas, työpaja, iltapäiväkahvi sekä yhteenveto.

Helena Vallon ja Eija Häyrisen (2003,187-188) mukaan, tapahtuman rytmitys ja jaksoitus on iso osa seminaarin toteutuksen onnistumista. Päätimme aloittaa seminaaripäivän kello 8.15 osallistujien vastaanotolla, josta tarkoituksena oli opastaa seminaarivieraat aamukahville Kemin kulttuurikeskuksen ravintolaan. Tavoitteena oli, että osallistujat pääsisivät tutustumaan ja vaihtamaan kuulumisia muiden seminaarivieraiden kanssa. Aamukahvi myös teki ilmoittautumisen sujuvammaksi, joten pystyimme välttämään pitkät jonot ilmoittautumispisteellä. Aamukahvin jälkeen ohjelmารunkoon muodostui kaikki seminaarin alustuspuheenvuorot kello 8.50 alkaen. Jokaiselle puheenvuorolle varasimme aikaa 20 minuuttia. Tällä toivoimme alustajien pysyvän tiukasti aiheessa. Alustuspuheenvuorojen jälkeen kello 11.00 oli vuorossa tunnin pituinen lounas, jotta seminaarin alustajien puheenvuorojen mahdollinen venyminen ei haittaa ruokataulun rauhallisuutta ja onnistumista. Tämän jälkeen ohjelma jatkui työpajatoiminnalla, joksi olimme valinneet learning café menetelmän. Menetelmän tarkoituksena on ideoida ja oppia pienryhmissä pöytäkunnittain (SYKLI 2011). Kuten jo learning café'n nimi kertoo, sen aikana on tarkoituksena tarjoilla kahvia ja näin mekin suunnittelimme sen ohjelmารunkoomme. Learning café'n jälkeen viimeinen kohta ohjelmารungossa oli seminaaripäivän yhteenveto.

3.1.6 Asiantuntijaseminaarin mielikuvan rakentaminen

Halusimme logistiikan osaamisen yhteistyö-asiantuntijaseminaarista välittyvän asiallisen mielikuvan, sillä seminaarin ja koko hankkeen takana ovat Kemin kaupunki, Oulun yliopisto ja Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu. Petra Blinnikan ja Maisa Kuhan (2004, 83) mukaan, seminaarin graafinen ilme luo yhtenäisen ja helposti tunnistettavan yleisilmeen ja se toimii koko seminaarisarjan käyntikorttina. Meidän visiomme seminaarin graafisesta teemasta lähti liikkeelle Lapista ja sen revontulista. Ajattelimme ensin, että revontulet olisivat logoissa punaiset. Punainen väri oli mielestämme kuitenkin liian ag-

gressiivinen ja päädyimme perinteisiin revontulien väreihin: siniseen ja vihreään. Halusimme raikkaan näköiset revontulet ja niin seminaarin teemaväreiksi muodostuivat sininen, turkoosi ja vihreä. Nämä värit kuvastavat myös seminaarin ajankohtaa kevättä. Halusimme yhdistää logoon revontulien kanssa Lapin ääriviivat, jotta siitä huomaisi, mitä aluetta Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaari käsittelee. Halusimme revontulien muotojen kuvastavan samalla myös merta, joka meidän mielestä kuvastaa Kemiä. Hankimme kuva-artsaanilta apua logon tekemiseen ja hän loihti visioistamme logon, joka näkyy alla olevasta kuvasta 4.

Kuva 4. Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaarin logo

3.1.7 Kutsuprosessi

Saimme projektipäälliköltä arvion kutsuttavien määrästä, sillä hän on ollut mukana järjestämässä useita seminaareja. Helena Vallon ja Eija Häyrisen (2003, 140) mukaan, kokeneilla tapahtuman järjestäjillä on tieto, kuinka suuri osuus kutsutuista lopulta osallistuu tapahtumaan. Projektipäällikön arvioiden mukaan seminaariin kutsutuista noin sadasta henkilöstä arvioltaan 30-60 osallistuu seminaariin.

Saatuamme selville seminaarin kohderyhmä ja arvioitu kutsuttavien määrä, aloitimme kutsun laatimisen. Kutsun tekemisessä käytimme hyväksi graafisen suunnittelun vaiheessa tehtyä logoa, ohjelmarunkoa sekä seminaariesitettä (Liite 4). Kutsun tarkoituksena on viestiä kutsutulle, millaisesta tapahtumasta on kyse (Vallo & Häyrinen 2003, 142-143). Kerroimme kutsussa seminaarin olevan Kemin kaupungin, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun ja Oulun yliopiston järjestämä logistiikan asiantuntijaseminaari, joka pidetään tiistaina 19.4.2011 kello 8.15-16.00 Kemin Kulttuurikeskuksessa Marina Takalon katu kolmessa. Kutsussa oli ohjelmarunko, jossa oli seminaaripäivän aikataulu aa-

mupäivän ja iltapäivänosalta sekä alustajat ja käsiteltävät aiheet. Mainitsimme kutsussa seminaarin olevan ilmainen. Pyysimme vastausta noin viikon kuluttua kutsun vastaanotamisesta ja tämän yhteydessä kertomaan mahdollisista ruoka-aineallergioista tarjoilua varten. Kuten Helena Vallo ja Eija Häyrynen (2003, 142-143) suosittelivat, kutsumme tarkoituksena oli kertoa selkeästi kutsutuille seminaarin idea ja tavoitteet.

Lähetimme kutsun noin kuukausi ennen asiantuntijaseminaaria valitsemillemme henkilöille valituissa organisaatioissa. Nämä henkilöt olivat meidän pääkohderyhmät. Helena Vallon ja Eija Häyrysen (2003, 142-144) ohjeiden mukaan, teimme kutsusta avoimen. Tällöin kutsuttu henkilö voi lähettää sen eteenpäin organisaatiossaan, mikäli ei itse pääse osallistumaan seminaariin tai jos hän itse tuntee organisaatiossaan toisen henkilön, jonka toimenkuvaan seminaari myös kuuluu. Lähetimme avoimen kutsun valituille henkilöille sähköpostitse. Lisäksi soitimme kutsutuille, joiden läsnäolo seminaarissa koettiin tärkeäksi. Opiskelijoille lähetimme henkilökohtaisen kutsun noin kahta viikkoa ennen asiantuntijaseminaaria.

3.1.8 Asiantuntijaseminaarin tarjoilu

Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaarin tarjoilu järjestyi kätevästi saman katon alla Kemin kulttuurikeskuksen omissa ravintolatiloiissa. Helena Vallon ja Eija Häyrysen (2003, 169) kertovat, että tarjoilua miettiessä on hyvä aloittaa pohdinta siitä, minkä pituisesta seminaarista on kysymys ja millaisilla tarjoiluilla aloitetaan sekä kuinka usein seminaarin aikana ruokailu on järjestettävä. Päätimme projektiryhmän kanssa, että ruokailu on hyvä jakaa kolmeen eri osaan. Aamukahveihin, mikä tarjoillaan heti seminaariin ilmoittautumisen jälkeen ennen seminaarin alkua. Näin saimme seminaarin alusta sujuvan, eikä suuria massamääriä tarvinnut hoitaa liian nopealla aikataululla. Lounaan päätimme järjestää alustuspuheenvuorojen jälkeen, jolloin päivän teemat oli käyty läpi ja seminaarivieraat pääsivät keskustelemaan niistä ruokailun aikana. Learning cafén aikana tarjoiltiin kahvit, jolloin seminaarivieraat saivat kahvitella pöydissä samalla kun ideoivat työpajan teemoja.

Otimme Helena Vallon ja Eija Häyrysen (2003, 169) vinkin huomioon, miettiessämme seminaarin tarjoiluja, sillä he kehottavat ottamaan huomioon seminaarin osallistujat, sen

luonteen sekä ajankohdan. Saimme myös hyviä vinkkejä Hannu Teppolalta, joka toimii Kemin kulttuurikeskuksessa palvelupäällikkönä. Halusimme tarjoilun kuvastavan paikallisuutta, jossa on Lapin tunnelma. Aamun tarjoiluiksi päätimme lohipiirakan, Teppolan suositusten mukaan. Toinen vaihtoehto oli poropiirakka, mutta ne olivat kuuleman mukaan melko suolaisia. Otimme tässä myös huomioon kasvisruokavalion ja lohipiirakoiden lisäksi valitsimme kasvispiirakat. Päivän lounas tarjoiluun emme voineet vaikuttaa, sillä se oli ravintolan listan mukainen. Iltapäivän tarjoiluksi valitsimme mustikkaleivokset. Vaihtoehtoina olivat mustikka ja hilla, joista valitsimme mustikat, sillä ne ovat useimpien makuun.

3.2 Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaarin toteutus

Helena Vallo ja Eija Häyrinen (2003, 184-185) kertovat, että tapahtuman toteutusvaiheet kestävät parista viikosta muutamaan päivään ennen tapahtumaa. Aloitimme varsinaisen asiantuntijaseminaarin toteutuksen päivää ennen itse seminaaripäivää ja jatkoimme sitä myös seminaaripäivän aamuna. Seminaarin toteutusvaiheen ensimmäinen osa on rakennusvaihe, joka kestää yleensä kauimmin. Seminaarin rakennusvaiheessa tulostimme tapahtuman materiaalin, testasimme seminaaritalan tekniikan sekä somitimme sen, tarkistimme tarjoilun paikkaansa pitävyyden, haimme puheenjohtajalle ja alustajille tarkoitetut lahjat sekä laitoimme seminaarin opasteet paikoilleen. Helena Vallon ja Eija Häyrisen (2003, 184-185) mukaan toinen vaihe on itse tapahtuma, joka on ohi hetkessä.

Aloitimme seminaaripäivän vieraiden vastaanotolla, jonka jälkeen siirryimme kuuntelemaan seminaarin alustajia. Päivän aikana teimme paljon taustatoimintoja, joista kerromme tarkemmin luvussa 3.2.2. Seminaaripäivän toiminnot. Aikataulutimme päivän hyvin ja olimme tehneet monta kuukautta pohjatyötä, jotta rakennusvaihe ja itse seminaari onnistuisivat mahdollisimman sujuvasti. Viimeinen eli purkuvaihe hoituu Helena Vallon ja Eija Häyrisen (2003, 184-185) mukaan yleensä tehokkaammin kuin rakennusvaihe. Purkuvaiheeseemme kuului matkalaskujen lähettäminen alustajille sekä seminaarista koituneiden laskujen paikkaansa pitävyyden tarkistaminen.

3.2.1 Rakennusvaihe ennen h-hetkeä

Kuten Petra Blinnikka ja Maisa Kuha (2004, 176-177) kehottavat, aloitimme seminaarimateriaalin kokoamisen hyvissä ajoin ennen seminaaria. Kaikki esitteet, opasteet, ohjelmat ja kyselylomakkeet olivat valmiit monistettaviksi seminaaripäivää edeltävänä päivänä. Kävimme monistamassa kaiken tarpeellisen edellisenä päivänä Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun Tornion yksikössä. Monistetut esitteet, ohjelmat ja kyselylomakkeet järjestimme opiskelijoille pöydälle, josta he pystyivät kokoamaan itselleen seminaariaineiston. Muista organisaatioista kutsutuille kokosimme esitteet, ohjelman ja kyselylomakkeet valmiiksi kansioihin, joihin varasimme myös puhdasta kirjoituspaperia ja kynän.

Tarkistimme tekniikan toimivuuden Kemin Kulttuurikeskuksen pienessä auditoriossa ja totesimme, että kaikki toimi niin kuin pitikin. Pyysimme kaikkia alustajia toimittamaan käyttämänsä materiaalin hyvissä ajoin ennen seminaaria, jotta saimme tarkistaa niiden yhteen soveltuvuuden ja toimivuuden käytettävissä oleviin ohjelmiin. Yhden esityksen saimme vasta seminaarin aikana, näin ollen emme ehtineet tarkistaa sen toimivuutta. Onneksemme se toimi.

Kuten Petra Blinnikka ja Maisa Kuha (2004, 182-183) kehottavat, käytimme Kemin Kulttuurikeskuksen pienen auditorion koristelussa lähtökohtana tilaisuuden teemaa; ajatusta Lapista ja sen revontulien väreistä sekä muodoista. Halusimme jatkaa kutsuissa käytettyä teemaa seminaaritalan koristelussa ja värivalinnoissa, sillä halusimme luoda yhtenäisen ja viihtyisän tunnelman sekä kertoa osallistujille tapahtuman teemasta ja arvoista. Seminaaritalan edessä sijaitsevalle pitkälle pöydälle päätimme tehdä sommitelman (Kuva 5). Sommitelmaan valitsimme sinisen pitkän liinan kuvaamaan seminaariin valittua väriteemaa ja valkoisilla palloilla halusimme lisätä pöydän mielenkiintoisuutta. Tilan edessä olevalle puhujankorokkeelle valitsimme kukka-asetelman (Kuva 6), jossa halusimme seminaarin väriteeman toistuvan. Kävimme tilaamassa kukka-asetelman viikkoa ennen seminaaria Kukkakauppa Beloperonesta. Kukkat toivat tilaan juhlavaa ilmettä.

Kuva 5. Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaarin tila

Kuva 6. Puhujakorokkeen kukka-asetelma

Päätimme käyttää seminaarissa musiikkia, jonka valitsimme korostamaan seminaarin teemaa ja haluttua mielikuvaa. Saimme musiikin musikaalisilta ystäviltämme, jotka esittelivät kappaleen meille kuultuaan, että tarvitsemme seminaariin taustamusiikkia. Ennen itse seminaarin alkua laitoimme musiikin soimaan pieneen auditorioon hiljaisesti taustalle luomaan tunnelmaa, kuten Blinnika ja Kuha (2004, 182-183) kertovat, musiikki antaa kuulijalle hyvän olon ja vähentää alkujännitystä.

Käytimme seminaarissa opasteita apuna opastamaan osallistujia oikeisiin tiloihin seminaaripäivän aikana (Kuva 7), sillä käytössämme oli kolme erillistä tilaa; pieni auditorio, teatterilämpö sekä ravintola. Opasteet asetimme paikoilleen seminaaripäivän aamuna, jolloin tilan vuokraus virallisesti alkoi. Opasteita asetimme tilojen oviin sekä aulaan oleviin pylväisiin. Seminaarin alueellisuudesta johtuen pystyimme oletamaan kaikkien tietävän missä Kemin Kulttuurikeskus sijaitsee, joten emme tunteneet yleisiä opasteita tienvarsilla tarpeellisiksi.

LOGISTIIKAN OSAAMISEN YHTEISTYÖ

-ASiantuntijaseminaari 19.4.2011

LEARNING CAFÉ

Kuva 7. Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaarin opaste

Projektipalavereissa keskustelimme, miten paikallinen media saadaan kiinnostumaan seminaarista. Projektipäällikkö ehdotti, että seminaarin päätteeksi pidettäisiin tiedotusti-

laisuus, jossa kerrottaisiin seminaarituloksista. Tiedotustilaisuuden tavoitteena on, Petra Blinnikan ja Maisa Kuhan (2004, 178) mukaan, herättää yleistä mielenkiintoa seminaarin tavoitteita kohtaan ja tehdä tunnetuksi itse tilaisuutta sekä sitä järjestäviä yrityksiä ja organisaatioita. Lähetimme paikallisille tiedotusvälineille Pohjolan-Sanomille, Lounas-Lapille, Merilapin Helmelle sekä Yle Perämerelle viikkoa ennen seminaaria lehdistöaineiston. Tähän olimme koonneet Logistiikan osaamisen yhteistyö - asiantuntijaseminaarin saatekirjeen sekä ohjelmarungon, sillä Petra Blinnikka ja Maisa Kuha (2004, 178) suosittelevat kokoamaan aineiston, joka helpottaa toimittajien kirjoitustyötä.

Tiesimme jo suunnitteluvaiheessa, että tarvitsemme kaksi erilaista tilaa seminaaripäivänä. Toisen tilan tarvitsimme vastaamaan aamupäivän alustajaosuuksia ja toisen tilan tarvitsimme iltapäivän Learning Café työpajalle. Tilajärjestelyillä on, Petra Blinnikan ja Maisa Kuhan (2004, 181-182) mukaan, tavoitteena tilojen toimivuus. Pieni auditorio oli jo valmiiksi seminaarin tarkoitukseen sopiva, sille ei tarvinnut tehdä kuin pientä somistusta. Myös ravintola oli hyvä sellaisenaan ja sen henkilökunta huolehti ravintolan ulkonäöstä (Kuva 8).

Kuva 8. Kemin kulttuurikeskuksen ravintola

Iltapäivän osio järjestettiin teatterilämpioissä, joka oli miellyttävän rento ja rauhallinen tila. Teatterilämpioon muodostimme kaksi erillistä pöytäryhmää. Nämä sijaitsivat melko kaukana toisistaan, näin ollen ryhmät eivät kuulleet toisiaan eikä ryhmien työskentely häiriintynyt. Erilliset pöytäryhmät innoittivat ja tukivat ryhmien sisäistä keskustelua. Huomioimme myös, että oheis- ja taukutiloissa oli jo valmiiksi ryhmäkeskustelun ja tiiviin keskustelun mahdollistavia paikkoja. Ilmoittautumispisteen sijoitimme pääovien läheisyyteen. Tällöin pystyimme heti toivottamaan seminaarivieraat tervetulleiksi ja ohjaamaan heidän narikkaan, aamukahville sekä itse seminaaritilaan.

3.2.2 Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaari

Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaari alkoi tiistaina 19.4.2011 kello 8.15. Ennen tätä päivää kävimme useasti läpi kaikki toiminnot, jotka oli oltava seminaarissa ja pystyimme olemaan varmoja, että kaikki tarpeellinen seminaarin onnistumista varten oli tehty huolella. Meidän tuli myös luottaa, että seminaarinalustajat tulivat paikalle ja pitivät alustuspuheenvuoronsa heille suunnattuun aiheeseen ja varattuna aikana.

Aloitimme seminaarin vieraiden ilmoittautumisella. Tämä on Petra Blinnikan ja Maisa Kuhan (2004,184) mukaan kriittisin palveluprosessin vaihe enne ohjelman alkua. Otimme opiskelijavieraita ja yritysvieraita vastaan Kemian kulttuurikeskuksen aulassa heti pääovien läheisyyteen sijoitetussa ilmoittautumispisteessä (Kuva 9). Ilmoittautumispisteessä seminaariin kutsutut rekisteröityivät tapahtumaan. Opiskelijat kirjoittivat nimensä sekä sähköpostiosoitteensa rekisteröitymislomakkeeseen, jonka jälkeen ohjasimme heidät narikkaan ja aamukahville. Kerroimme myös, että seminaarimateriaalin he voivat koota pienen auditorion vieressä olevalta pöydältä. Pyysimme heitä myös vastaamaan palautekyselyyn.

Muista organisaatioista kutsutut otimme vastaan ilmoittautumisten perusteella. Heille annoimme ilmoittautumisen yhteydessä kansion, johon olimme koonneet valmiiksi seminaariesitteet. Tämän jälkeen opastimme heidät narikalle ja aamukahville. Ilmoittautumisen yhteydessä kerättyjen tietojen tarkoituksen oli varmistaa, että jälkimarkkinointi voidaan osoittaa seminaarissa olleille henkilöille. Neuvoimme osallistujia siirtymään aamukahvin jälkeen pieneen auditorioon, jossa seminaari aloitettiin kello 8.50. Käy-

timme vastaanottoon ja aamukahville yhteensä 35 minuuttia, tällä varmistimme jonotuksen sujuvuuden.

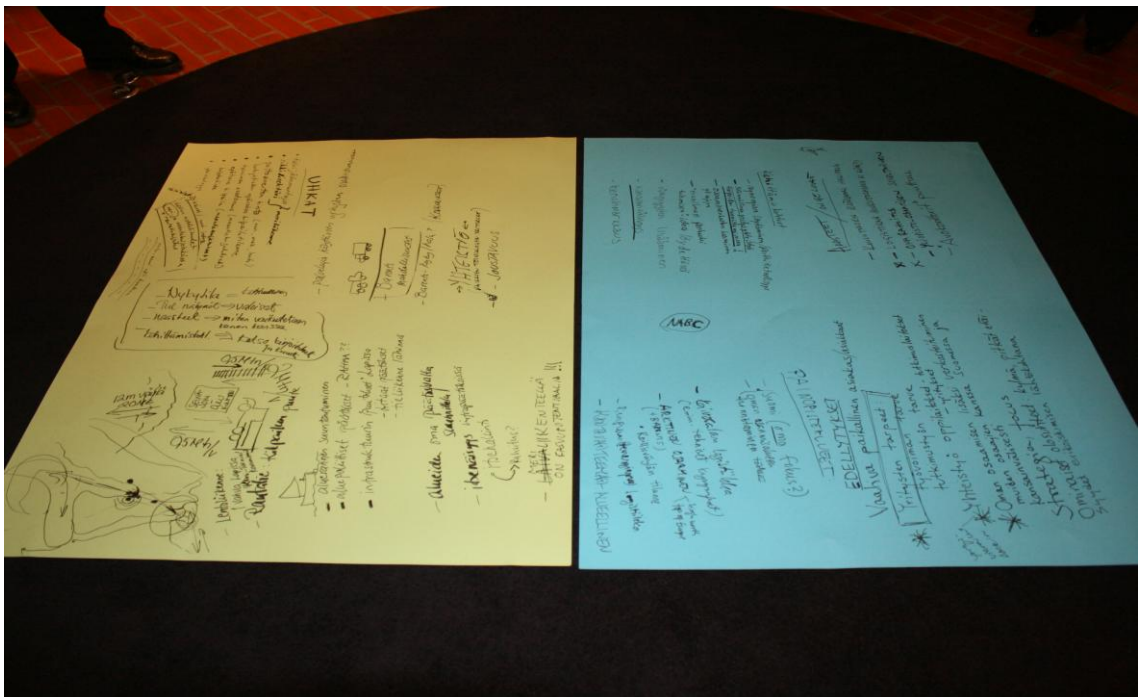
Kuva 9. Seminaarin ilmoittautumispiste

Alustajien puheenvuorojen aikana toimimme seminaarin sihteereinä ja kirjassimme ylös heidän puheenvuorojensa pääkohtia ja omia mietintöjä. Näitä käytimme hyödyksi seminaarivieraille lähetetyssä muistiossa (Liite 5). Puheenvuorojen jälkeen vieraat siirtyivät lounaalle. Iltapäiväosio oli tarkoitettu ainoastaan logistiikan asiantuntijoille, joten opiskelijat lähtivät pois. Otimme tällöin vastaan opiskelijoilta saamamme palautelomakkeet ja kiitimme heitä osallistumisesta seminaariin sekä ohjasimme heidät narikalle.

Lounaan aikana kävimme järjestelemässä teatterilämpöön learning caféta varten ja varmistimme, että kahvit tarjotaan siellä sovittuun kellon aikaan. Kävimme tarkistamassa, että teatterilämpöön pöydissä oli tarpeeksi tuoleja osallistujille, sillä olimme saaneet vasta ilmoittautumisessa tarkan osallistujamäärän työpajaan. Laitoimme pöydille learning caféen teemat, joita työpajaan osallistuvat käsittelevät. Sijoitimme pöydille myös pahvit, joihin osallistujat kirjoittivat ideansa. Kuvassa 10 näkyy teatterilämpöön somistus learning caféta varten.

Kuva 10. Learning cafén pöydät

Kuva 11. Ajatusten virtaa työskentely alustoilla

Learning cafén päätyttyä alkoi tulosten kertominen rennosti teatterilämpöissä. Pahviset työskentelyalustat asetettiin pyöreän mustan maton päälle, jonka ympärille kaikki koontuivat keskustelemaan ja jakamaan esille tulleita ajatuksia. Jokainen sai kertoa omasta mielestään tärkeimmän esille tulleen ajatuksen. Pyöreä matto toimi hyvänä alustana, koska pahvialustoille oli kirjoitettu joka suunnasta, näin ollen niitä oli helppo lukea (Kuva 11).

Asiantuntijaseminaarin loputtua keräsimme lopuilta seminaarivierailta palautelomakkeet ja kiitimme osallistumisesta seminaariin. Petra Blinnikka ja Maisa Kuha (2004,187) kehottavat suunnittelemaan seminaarista pois lähdön valmiiksi, jotta vältetään ruuhkan syntyminen. Pystyimme välttämään ruuhkan, sillä opiskelijat poistuivat seminaarista jo ennen lounasta. Näin ollen meidän ei tarvinnut kiinnittää suurta huomiota pois lähtöön.

3.2.3 Asiantuntijaseminaarin purkaminen ja jälkimarkkinointi

Heti tapahtuman päätyttyä aloimme kerätä kasaan auditoriossa ja teatterilämpöissä olleet somistukset sekä ilmoittautumispisteet. Näiden lisäksi litteroimme palautekyselyn tulokset. Viikkoa myöhemmin aloitimme tapahtuman jälkimarkkinoinnin. Seminaarin arvioinnin ja loppuraportin työstämisen aloitimme kuukautta myöhemmin. Ennen näitä toimintoja annoimme seminaarin päätyttyä alustajille ja puheenjohtajalle lahjat, sillä Helena Vallon ja Eija Häyrisen (2003, 202-203) mukaan pieni lahja tai muu muistaminen kruunaa tapahtuman. Lahjaksi valitsimme Lappi-teemaa noudattaen käsin Eräpuu yrityksessä tehdyt puukot, joihin kaiverrutimme lahjansaajan nimen sekä seminaaripäivämäärän. Seuraavalla sivulla olevissa kuvissa 12 ja 13 ovat valokuvattuna lahjapuuko ja lahjojen paketit.

Kuva 12-13. Vasemmalla kuva puheenjohtajan ja alustajien lahjasta sekä oikealla niiden paketit

Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaarin jälkimarkkinointivaiheena oli seminaarimuistion laatiminen ja lähettäminen. Laadimme muistion seminaarin aikana tekemistämme muistiinpanoista sekä alustajilta saaduista esityksistä. Käytimme apunamme myös learning caféssa esille tulleita pääkohtia. Muistio löytyy liitteestä numero kaksi. Petra Blinnikan ja Maisa Kuhan (2004, 192) mukaan, jälkimarkkinointi on tehokas tapa tehdä yhteistyötä osallistujien ja järjestäjien välillä ja heidän mukaan jälkimarkkinointina voidaan pitää muun muassa kokousohjelmasisältöjen tiivistelmää. Lähettimme muistion ilmoittautumisessa saamiemme tietojen perusteella.

3.3 Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaarin päättäminen

Jälkimarkkinoinnin jälkeen aloitimme talousprosessien tarkistamisen. Olimme seuranneet budjetin käyttöä koko seminaarin suunnittelun ajan ja lopullisessa talousprosessien tarkastus vaiheessa kävimme läpi, että kaikki laskut olivat tulleet, henkilöstön palkat ja muut sivukulut olivat maksettu. Saimme tiedot Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun taloussihteeriltä, joka ystävällisesti kertoi kaikki tiedot, jotka hän sai selville. Alla olevasta kuvasta 14 nähdään arvioitu ja toteutunut budjetti, niiltä osin jotka on laskutettu raportin tekohetkellä. Tästä laskelmasta puuttuu yhden alustajan matkakorvaukset.

Kohde	Arvioidut menoerät €	Toteutuneet menoerät €
Tarjoilu	1000	641,50
Tila	700	400
Matkakorvaukset	300	146,24
Learning café materiaali	20	36,80
Esitteiden paperit	30	10
Pöytäliinat	100	0
Koristelu	100	30
Kansiot	250	0
Alustajien palkkiot	1500	0
Narikka	-	155,40
Kuvaaja	-	46
Kuva-artesaani	-	58
Lahjat	300	252,06
Yhteensä	4300	1776

Kuva 14. Arvioitu ja toteutunut budjetti

Jälkimarkkinoinnin ja talousprosessien jälkeen aloitimme opinnäytetyönä järjestämämme seminaarin loppuraportin työstämisen. Taustatutkimuksen tekijä Hannu Niskanen teki hankkeelle loppuraportin Logistiikan osaamisen yhteistyö Kemissä - taustatutkimuksen, jossa hän käytti apunaan seminaarin aikana saatuja tietoja. Taustatutkimuksessa hän tiivistää seminaarissa esiin tulleet asiat seuraavasti:

”Logistiikalla nähdään olevan suuri merkitys seudun elinkeinoelämälle ja taloudelle. Suora taloudellinen merkitys, miten se itsessään työllistää ja luo uutta liiketoimintaa sekä myös epäsuora yritysten kilpailukyvyn kannalta. Logistiikan asema koetaan tärkeäksi seutujen kehittämissuunnitelmissa. Tärkeimmiksi kehittämistarpeiksi logistiikassa seuraavien 10 vuoden aikana nousee yritysten ja sidosryhmien välisen yhteistyön parantaminen, liikenneinfrastruktuurin parantaminen ja logistiikkakoulutus. Erityisesti esiin nousee yritysten ja sidosryhmien välisen yhteistyö parantaminen. Myös tutkimus- ja kehittämistoiminta sekä vihreä logistiikka koetaan tärkeiksi.”

4 SEMINAARIN ARVIOINTI

4.1 Palautekysely

Palautekyselyn tavoitteena on saada tietää kohderyhmältä eli seminaarin vierailta, kuinka he kokivat seminaaritapahtuman, pääsimmäkö tavoitteeseen, mitä olisimme voineet tehdä toisin ja mikä oli seminaari vieraiden mielestä kaikkein parasta. Palautekyselyn tuloksia tulee verrata lähtötilanteeseen; mikä oli seminaarin tavoite. (Vallo & Häyrinen 2003, 203.)

Organisaation hiljainen tieto ja osaaminen kasvavat, kun jokaisesta sen järjestämästä tapahtumasta kerätään palaute. Palautteen avulla osataan tiedostaa, mikä tapahtumassa toimi ja mitä tulee kehittää. Palaute voidaan kerätä kirjallisella palautuslomakkeella, sähköpostilla tai se voidaan kerätä vaikkapa puhelimitse. Kirjallinen palaute on hyvä kerätä jo tapahtuman yhteydessä, ennen seminaarista poistumista. Palautelomake voidaan myös pyytää lähettämään jälkikäteen postitse tai faksilla. (Vallo & Häyrinen 2003, 204.)

Jaoimme palautekyselyn ennen Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaarin alkua. Keräsimme sen seminaarivieraiden lähtiessä tapahtumasta. Näin ollen saimme palautteen heti seminaarivierailta eikä meidän tarvinnut jäädä odottamaan saammeko palautetta seminaarista vai emme.

4.2 Asiantuntijaseminaarin palautekyselyn tulokset

Kaikille seminaarin 53 osallistujalle jaettiin ennen seminaarin alkua kyselylomakkeet (Liite 6). Keräsimme palautteen osallistujilta, sitä mukaan kun he lähtivät seminaarista. Kyselyyn vastasi 27 osallistujaa eli yli puolet.

Kysyimme, millaisia sisältö odotuksia seminaariin osallistuvalla henkilöllä oli seminaarista ja vastasiko nämä odotukset seminaarin sisältöä. Lähes kaikille vastanneista sisältö vastasi odotuksia. Näiden vastaajien mukaan asiantuntijoiden puheenvuorot olivat mie-

lenkiintoisia, järjestäjien panostus näkyi seminaarissa ja jopa odotukset täyttyivät paremmin, kuin mitä olivat uskaltaneet odottaa. Kyselyssä tuli esille, että seminaarilta odotettiin uutta tietoa Kemi-Tornion alueen kehittämisestä logistiikan näkökulmasta, mutta ainoastaan Kemin Satamalla oli annettavanaan uutta tietoa, muut alustajat puhuivat vain kehityssanasta. Tämän vuoksi seminaarin odotukset eivät vastanneet sisältöä. Toisaalta vastaajat olivat tyytyväisiä siihen, että saivat alueen logististen asioiden perustietoja sekä alueellinen logistiikka näkökulma saatiin esille.

”Odotuksena oli saada tietoa tämän hetkisestä logistiikan tilanteesta Kemi-Tornion alueella. Odotukset vastasivat sisältöä.”

”Odotin uutta tietoa K-T alueen kehittämisestä logistisesta näkökulmasta. Vain Kemin Satamalla oli annettavaa, muut puhuivat ”kehitys sanasta” itessään.”

”Odotin keskustelua logistiikan osaamisen kehittämisen mahdollisuuksista. Keskustelu vastasi hyvin odotuksia.”

Seuraava palautekyselymme kysymys koski seminaariin kutsumista. Kysyimme, miten seminaariin kutsuminen onnistui. Vastanneista 23 oli tyytyväisiä kutsuun, jonka välitimme sähköpostitse. Kutsu tuli vastanneiden mielestä hyvissä ajoin ja muistutukset olivat hyvät. Palautekyselystä tuli esille, että jos seminaarista oltiin kiinnostuneita, siihen oli helppo ilmoittautua. Opiskelijat olisivat halunneet myös muistutuksen sähköpostitse ja koulun puolesta olisi pitänyt korostaa osallistumisen tärkeyttä. Kyselystä tuli myös ilmi, ettei sähköposti välittynyt organisaatiossa ja seminaariin olisi kaivattu enemmän yrittäjiä.

”Onnistui hyvin. Kutsu tuli ajoissa ja muistutus seminaarista oikeana ajankohtana.”

”Ok, mutta enemmän olisi saanut olla yrityksiä mukana.”

”Seminaarista informoitu koulussa jo kuukausia sitten, jolloin kehoitettiin merkitsemään se kalenteriin, eli hyvin.”

Kyselyssä kysyimme osallistujien mielipidettä seminaariohjelman aikataulutuksesta/jäsentelystä. Vastanneista 16 oli tyytyväisiä seminaariohjelman aikataulutukseen/jäsentelyyn. Palautteissa tuli esille tyytyväisyys seminaarin selkeään rakenteeseen, sopivat puheenvuorot, toimiva kokonaisuus ja joitakin aamukahvi piristi. Vastanneista neljä olisivat halunneet kahvittelun seminaaripuheenvuorojen väliin, eikä ennen aloitusta. Vastanneista neljä pitivät aamukahvia turhana. Kyselyyn vastanneista neljää häiritsi aikataulun peittäminen. Eräs vastannut oli sitä mieltä, että lyhyempi aikataulu olisi voinut olla yrittäjille vetovoimaisempi. Kyselystä tuli myös esille, että työpajaan osallistuvien määrä ja laatu oli melko rajoittunutta ja näin ollen vastanneen mielestä tulokset olivat ennalta arvattavissa.

”Toimiva aikataulu hieman eli, mutta se on normaalia.”

”Sopiva minulle. Olisiko yrityksille lyhyempi ollut vetovoimaisempi?”

”Jäsentely oli hyvä, mutta tauko olisi ollut hyvä! Aamuisin kun tuntuu aina vähän väsyttävän!”

Kysyimme myös, millaisena seminaarin osallistajat pitivät seminaarin visuaalista ulkonäköä. Yli puolet kyselyyn vastanneista pitivät seminaarin visuaalisesta ulkonäöstä. Miellyttävinä yksityiskohtina tulivat esille seminaaria ennen soitettu musiikki ja alkuhämärä, somistus, huolittelu ilme sekä kekseliäisyys hyödyntää pyöreää mustaa mattoa teatterilämpöissä hyväksi esiteltäessä ajatuksia päivän teemoista. Myös tilojen mitoitus- ta seminaarin osallistujiin nähden kehuttiin ja kehuja saivat myös hyvät PowerPointit. Muita esille tulleita yksityiskohtia seminaarin visuaalisesta ulkonäöstä olivat, että PowerPoint esitykset ja Kemin kulttuurikeskuksen tilat ovat aina tylsiä. Kaukosäätimen puuttuminen häiritsi ja jonkinlainen mainos tai kyltti olisi ollut hyvä olla seminaaripaikalla.

”Tilat olivat osallistujamäärään sopivat ja visuaalinen ulkonäkö hyvä.”

”Hieno, huomaa että on panostettu ja tehty töitä sen eteen.”

”Kiva alkuhämärä ja musiikki. Poikkesi totutusta. Ryhmätöiden purku mus-talla pyöreällä matolla toimi.”

Kyselyn loppuun laitoimme kohdan, johon jokainen kyselyyn vastaaja sai antaa palau-tetta seminaarista vapaasti. Kyselyyn vastanneet kirjoittivat tähän kohtaan omista tun-temuksistaan seminaarista. Vastanneista 27:stä kuusi ei vastannut tähän kohtaan ollen-kaan. Vastauksissa oli muun muassa kommentteja seminaarin onnistumisesta. Seminaa-ria pidettiin asiallisena, puhujia pidettiin hyvinä ja heillä oli mielenkiintoiset aiheet, pu-heenvuoroja pidettiin myös asiantuntevina. Salin kokoa pidettiin hyvänä, jolloin alusta-jien puhe kuului hyvin koko saliin. Kommentteja tuli myös tauosta, jota olisi kaivattu alustusten väliin, kun aamupäivän osuus seminaarissa venyi, puhujille olisi myös halut-tu lisää aikaa, uuden asian määrä oli vähäistä jonkun mielestä ja seminaarin loppuosa olisi saanut olla tiiviimpi. Myös yritysten mukanaoloa seminaarissa kaivattiin niin rek-rytoinnin kuin kuljetustenkin osalta.

”Onnistunut seminaari, lukuun ottamatta venynyttä aikataulua.”

”Loppuosa olisi saanut olla tiiviimpi eli aikaa ei olisi tarvinnut niin pal-jon!”

”Esitykset olivat informatiivisia. Asiat olisi voinut esittää hieman ”värik-käämmiin”. Viimeinen puhuja oli hyvä.”

4.3 Opinnäytetyön itsearviointi

Opinnäytetyön itsearvioinnissa pohdimme saavutimme ko toiminnalliselle opinnäyte-työllemme asettamamme tavoitteet sekä pääsimmekö henkilökohtaisiin tavoitteisiimme. Arvioimme myös opinnäytetyömme toiminnallista toteutustapaa sekä sen täydentämi-seksi käytettyjä laadullisia menetelmiä. Tässä osiossa arvioimme lisäksi ammatillisen osaamisemme kehittymistä opinnäytetyöprosessin aikana.

4.3.1 Tavoitteiden saavuttaminen ja oman ammatillisen osaamisen kehittyminen

Opinnäytetyömme päätavoitteena oli järjestää hankkeen aikana logistiikan osaamisen yhteistyötä käsittelevä asiantuntijaseminaari. Järjestimme Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaarin 19.4.2011 Kemin kulttuurikeskuksessa. Saavutimme näin ollen opinnäytetyölle asettamamme päätavoitteen.

Lisäksi tavoitteenamme oli saada seminaariin vieraita, joiden ajatuksia taustatutkimuksen tekijä pystyi käyttämään apuna selvittäessään, onko alueen toimijoilla kiinnostusta parantaa ja kehittää alueen logistista osaamista. Tämä tavoite toteutui Learning caféssa, jossa päivän teemojen, eri kuljetusmuotojen merkitys Kemi-Tornion alueen logistiseen asemaan nyt ja tulevaisuudessa, logistiikan tutkimuksen ja kehittämisen osaamiskeskittymän edellytykset sekä logistiikan koulutuksen tulevaisuus, pohjalta käydyissä keskusteluissa heräsi uusia ajatuksia logistiikan osaamisen yhteistyön kehittämisestä. Taustatutkimuksen tekijä sai myös tuoretta näkökulmaa Logistiikan osaamisen yhteistyö Kemissä -taustatutkimukseensa seminaarin opiskelijavierailta, jotka logistiikan oppitunnilla pohtivat learning cafén teemoja ja joiden tulokset välitimme taustatutkimuksen tekijälle.

Seminaarille oli tärkeää myös löytää tarkoituksenmukaiset alustajat ja heidän alustusten tavoitteena oli käsitellä aiheita, joista oli apua taustatutkimuksen tekijälle hänen tekemässä Logistiikan osaamisen yhteistyö Kemissä -taustatutkimuksessa. Keskustelimme alustajavalinnoista projektitapaamisissa, joissa myös taustatutkimuksen tekijä oli joka kerta mukana. Näin ollen saimme ehdotuksia Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaarille tarkoituksenmukaisista alustajista. Näiden ehdotusten pohjalta pyysimme seminaariin alustajat puhumaan aiheista, jotka olimme päättäneet projektitapaamisissa. Taustatutkimuksen tekijä pystyi hyödyntämään taustatutkimuksessaan alustuksia ja koimme, että alustajien valinta onnistui.

Tavoitteenamme oli myös saada palaute mahdollisimman monelta seminaariin osallistujalta. Palautteeseen vastasi 27 henkilöä 53 osallistujasta. Yli puolet asiantuntijaseminaariin osallistuneista vastasi kyselyyn ja näin saimme monipuolista palautetta. Vastaukset olivat suorasanaisia ja saimme niistä selville osallistujien mielipiteet asiantuntijaseminaarista. Oli hyvä, että niistä tuli esille onnistumisia sekä hyviä kehitysideoita.

Henkilökohtaisina oppimistavoitteinamme oli oppia organisoimaan tapahtuman järjestämistä ja siihen kuuluvia osa-alueita kuten kilpailutusta, kontaktien luontia eri toimijoihin sekä tilaisuuden markkinointia. Näiden oppimistavoitteiden kautta myös ammatillinen osaamisemme kehittyi.

Kilpailutimme seminaaripaikan, ruuat, hotellit sekä kansiot. Seminaaripaikaksi valittu Kemin kulttuurikeskuksen pienellä auditoriolla sekä teatterilämpöillä oli melko samansuuruinen vuokra kuin muilla kilpailuttamillamme tiloilla. Tässä hinta ei kuitenkaan ollut määräävin tekijä vaan tilojen tarkoituksen mukaisuus. Kilpailutimme myös seminaarissa tarjotun ruuan. Se oli Kemin kulttuurikeskuksen ravintolassa halvin ja näin ollen puolisi tilojen valintaa. Otimme huomioon myös mahdolliset kaukaa tulevat seminaarivieraat ja heidän tarpeensa hotelliyöpymisen. Kilpailutimme Hotelli Cumulus Kemin, Hotelli Merihovin sekä Hotelli Palomestarin. Saimme parhaan tarjouksen Hotelli Merihovista pitkän neuvottelun jälkeen. Hotelli Merihovi ja Kemi-Tornionlaakson koulutus-
kuntayhtymä Lappia tekevät yhteistyötä ja tämän vuoksi saimme alennusta hotellihuoneiden hinnasta.

Suunnittelemamme kansiot kilpailutimme Tornion kirjapainossa, Länsi-Pohjan kirjapainossa sekä Mainostalo Teipparissa. Keskustelut päättyivät kahden ensimmäisen kanssa heti korkeiden hintojen vuoksi. Mainostalo Teipparin kanssa keskusteluja jatkettiin pitkempään, mutta he eivät voineet painattaa 100 kappaleen kansio määrää budjetoimallamme kahdella sadalla eurolla. Saimme kokemusta kilpailutuksesta kappaleessa kerrotujen tapausten avulla. Koulussa olemme tutustuneet kilpailutukseen teoreettisesti. Opinnäytetyömme aikana saimme konkreettisesti kilpailuttaa useita eri tapauksia ja uskomme näistä olevan hyötyä tulevaisuudessa.

Loimme kontakteja paikallisiin logistiikan alan toimijoihin ja päättäjiin Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaarin aikana projektitapaamisissa esille tulleiden ehdotusten pohjalta. Opimme keskustelemaan ja ottamaan yhteyttä eri organisaatioihin ja niissä eri asemassa oleviin henkilöihin. Uskomme, että näistä yhteydenotoista on hyötyä tulevaisuudessa esimerkiksi työnhaussa. Koemme listasta, johon olemme keränneet yhteystietoja eri logistiikka alan toimijoista ja päättäjistä, voivan olla apua tulevaisuudessa muita vastaavanlaisia tapahtumia järjestettäessä. Kontaktien luonti lisäsi uskallusta olla yhteydessä uusiin eri alojen asiantuntijoihin. Ammatillinen osaamisemme kehiti-

tyi myös siinä, että huomasimme, kuinka tärkeää on tuntea oma asiansa keskusteluissa eri alojen asiantuntijoiden kanssa ja tämä helpotti asian selkeää esille tuontia.

Opimme tilaisuuden markkinointia suunnittelusta toteutukseen. Aloitimme markkinoinnin rakentamisen suunnittelemalla Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaarille yhtenäisen visuaalisen ilmeen logon avulla. Tätä käytimme hyödyksi esimerkiksi jokaisessa lähettämässämme kutsussa ja esitteessä. Logon visuaalinen ilme vastasi myös seminaarissa haettua pohjoista näkökulmaa logistiikan yhteistyön kehittämiseen. Suunnitteluvaiheessa päätimme ajankohdat markkinoinnin aloittamisesta alustajille sekä seminaarivieraille. Alustajiin otimme yhteyttä kolmea kuukautta ennen itse seminaaria. Koimme, että tämä oli sopiva aika aloittaa Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaarin markkinointia alustajille, sillä meillä oli valmiina seminaarissa käsiteltävät aiheet. Olimme saaneet ajoissa alustajat seminaarille, tämän jälkeen pystyimme jatkamaan seminaarin markkinointia lähettämällä kutsut hyvissä ajoin ennen seminaaria. Edellä mainitut asiat lisäsivät ammatillista osaamistamme muun muassa organisoinnissa, sillä meidän tuli suunnitella kokonaisvaltainen ja tehokas aikataulu, joka puolestaan auttoi meitä selviämään tapahtuman järjestämisestä mahdollisimman sujuvasti.

Kilpailutuksen, kontaktien luonnin sekä tilaisuuden markkinoinnin lisäksi pääsimme hyödyntämään jo valmiiksi opittuja taitoja esimerkiksi budjetointia, viestinnän taitoja sekä atk-taitoja. Koimme, että budjetoinnissa onnistuimme hyvin, sillä seminaarinkulut alittivat seminaarille varatun viiden tuhannen euron budjetin. Saimme hyödyntää ja kehittää viestinnän taitoja olemalla yhteydessä seminaarin aikana esimerkiksi alustajiin sekä kutsuttuihin. Atk-taitoja hyödynsimme kutsujen, ohjelman ja esitteiden teossa sekä alustajien esitysten tiedostomuotojen muuttamisessa. Asettamiemme henkilökohtaisten tavoitteiden lisäksi pääsimme kehittämään luovuutta. Luovuus tuli esille yhtenäisessä graafisessa ja visualisessa ilmeessä sekä ongelman ratkaisutilanteissa, joita tuli esiin koko seminaariprosessin aikana. Ongelman ratkaisutaitoja käytimme esimerkiksi tilanteessa, jossa meille ilmoitettiin, että seminaaria tulee aikaistaa kuukaudella, sillä muuten Oulussa olisi ollut saman aikaan saman alan seminaari. Tässä tilanteessa tiivistimme aikataulusuunnitelmaa ja meidän piti entistä tarkemmin etsiä aika opinnäytetyön toteuttamiselle koulun ja töiden ohella.

4.3.2 Opinnäytetyön toteutustapa

Toteutimme opinnäytetyömme toiminnallisena, sillä järjestimme Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaarin. Opinnäytetyömme teoreettisena viitekehyksenä käytimme pääasiallisesti tapahtuman järjestämiseen liittyvä aineistoa, joka käsittelee sen suunnittelua, toteutusta ja jälkityötä. Lisäksi hyödynsimme opinnäytetyöprosessissamme projektityöskentelyyn liittyvää aineistoa.

Lähdimme toteuttamaan opinnäytetyötämme projektiryhmätapaamisissa tulleen asiantuntijatiedon avulla, sillä projektiryhmässä olleilla henkilöillä oli valmiiksi kokemusta ja asiantuntemusta samanlaisten tapahtumien järjestämisestä. Saimme heiltä paljon vinkkejä tapahtuman toteutukseen, lisäksi tutkimme muiden kirjoittamia opinnäytetöitä tapahtuman järjestämisestä sekä luimme siitä teoriaa.

Yleensä liiketalouden opinnäytetöissä käytetään laadullista tai määrällistä tutkimusmenetelmää, kun tutkitaan jotain tiettyä asiaa esimerkiksi asiakastyytyväisyyttä. Tällaisessa tapauksessa käytetään tutkimusaineiston keräämiseksi tutkimuksesta riippuen erilaisia kysely- tai haastattelumenetelmiä. Käytimme toiminnallista menetelmää, sillä seminaarin toteuttamisella emme tutkineet mitään tiettyä asiaa vaan toteutimme tapahtuman.

Järjestämällä seminaarin olimme mukana prosessissa ja käytimme pääasiallisesti havainnointia tiedonkeruumenetelmänä. Havainnoimalla saimme tiedon tapahtuman järjestämisen erivaiheista muun muassa suunnittelu- ja toteutusprosesseista sekä seminaarin kulusta, sillä olimme itse läsnä jokaisessa seminaarin järjestämisen vaiheessa. Mikäli opinnäytetyö toteutetaan tutkimuksena, tieto tulee tekijälle esimerkiksi haastattelun tai kyselyn muodossa. Tutkija voi myös verrata jo olemassa olevaa tietoa eri aineistoista. Verratessa näitä kahta toimintatapaa keskenään, voidaan erottaa, kuinka tieto saavuttaa opinnäytetyöntekijän. Toiminnallisessa opinnäytetyössä saimme tiedon heti itse havainnoimalla, kun taas tutkimuksen tekijälle tieto tulee joltain toiselta esimerkiksi haastateltavalta, kyselyyn vastaajalta tai aineistosta. Vertailtuamme eri toteutustapoja oli päivän selvää, että opinnäytetyömme toteutetaan toiminnallisena, koska tämä menetelmä vastasi tarkoituksiamme.

5 POHDINTA

Tässä osiossa pohdimme aihealueittain, kuinka onnistuimme seminaarin suunnittelussa, toteutuksessa sekä päättämisessä. Prosessin aikana olemme oppineet uusia asioita ja samalla on tullut esille useampia toimintatapoja, kuinka seminaari olisi voitu järjestää toisin.

Hanke oli jo käynnissä, kun tulimme mukaan siihen. Hankkeella oli idea logistiikan osaamiskeskittymän kehittämistä Kemi-Tornion alueelle, mutta selkeitä tavoitteita sille ei ollut määritelty meidän saamassamme Logistiikan osaamisen yhteistyö Kemissä -taustatutkimuksessa, joka oli tehty 8.11.2010. Emme saaneet varsinaista projektisuunnitelmaa, josta olisi pitänyt selvittää taustatutkimuksen tutkimusongelmat. Koska taustatutkimukselle ei ollut valmiita tutkimusongelmia, tutkimuksen tekijän täytyi pohtia niitä projektitapaamisten alettua. Seminaarin tarkoituksena oli tukea taustatutkimusta ja näin ollen emme voineet päättää, seminaarin teemoja ennekuin taustatutkimuksen tutkimusongelmat oli selvillä. Heti yllämainittujen asioiden selvittyä, pystyimme jatkamaan seminaarin suunnittelua.

Mielestämme oli hyvä, että projektiryhmä kokoontui kuusi kertaa marras-helmikuussa. Näissä tapaamisissa pystyimme kysymään ohjeita seminaarin järjestämiseen. Näiden lisäksi pystyimme soittamaan ja olemaan sähköpostilla yhteydessä taustatutkimuksen tekijään sekä projektipäällikköön. Olimme tyytyväisiä projektiryhmän toimintaan, sillä kaikki halusivat onnistua hankkeelle asetetuissa tavoitteissa.

Budjetti selvisi meille heti ensimmäisessä projektitapaamisessamme. Alussa viisi tuhatta euroa tuntui pieneltä määrältä, koska kohderyhmä oli aluksi todella laaja. Kohderyhmän tiivistyessä koskemaan Pohjois-Suomea ja erityisesti Kemi-Tornion aluetta eikä koko Suomea viisi tuhatta euroa alkoi tuntua riittävältä määrältä. Luulimme myös, että seminaarin alustajat haluavat palkkion puheenvuoroistaan. Loppujen lopuksi yksikään alustajista ei sitä pyytänyt. Budjetin käyttöä helpotti, että olimme arvioineet suurimmat menoerät valmiiksi. Sen avulla pysyimme annetussa budjetissa. Olimme jättäneet budjettiin pelivaraa yllätyksiä varten. Tällainen oli esimerkiksi taksikulu, joka johtui Saaraman Antin juna-aikataulun muutoksista. Olimme arvioineet vieraiden määrän sadan

henkilön mukaan, mikä oli arvioitu yläraja. Seminaarivieraita oli loppujen lopuksi hie-
man yli viisikymmentä, joten tämä oli suurin syy miksi budjetti alittui reilusti.

Projektiryhmäläisten asiantuntijuudesta ja verkostoista oli suuri apu esimerkiksi kohde-
ryhmän ja alustajien valinnoissa. Jokaisessa projektitapaamisessa tuli esille uusia henki-
löitä ja organisaatioita, joiden osallistumista asiantuntijaseminaariin projektiryhmä piti
tärkeänä tavoitteiden saavuttamiseksi. Tästä oli suuri apu, koska koimme erityisen vai-
keaksi yhteystietojen hankinnassa, sen kenet kutsua mistäkin yrityksestä ja organisaati-
osta, jotta tieto seminaarista saavutti varmasti oikeat henkilöt. Kartoitettuamme nämä,
aloimme etsiä yhteystietoja pääasiassa Internetistä, koska saatavillamme ei ollut yhtä
yhteistä tietokantaa alueen logistiikka toimijoista ja päättäjistä. Tämä tapa oli mieles-
tämme aikaa vievää verrattuna siihen, että oli ollut valmis lista alan toimijoista. Kuiten-
kin onnistuimme löytämään kaikki tarpeelliset yhteystiedot Internetin välityksellä.

Kohderyhmän yhteystietojen löytymisen jälkeen pääsimme lähettämään kutsut. Kutsut
koottiin seminaariesitteestä, ohjelmarungosta sekä ilmoittautumislomakkeesta. Nämä
lähetimme sähköpostitse. Alun perin tarkoituksemme oli lähettää kutsut webropolilla,
joka on datan analysointi- ja kyselytyökalu, tämä olisi ollut lähettämisen ja vastaamisen
kannalta helpoin tapa (Webropol the intelligent way 2011.) Sähköpostilla lähetetyt kut-
sut saimme kuitenkin muotoiltua haluamamme näköisiksi ja olimme tyytyväisiä loppu-
tulokseen. Kutsujen valmistuttua aloitimme niiden lähettämisen noin kuukautta ennen
asiantuntijaseminaaria. Kuten palautekyselyistä kävi ilmi, kuukausi oli riittävä aika kut-
sun lähettämiseksi. Olisimme kuitenkin voineet aloittaa asiantuntijaseminaariin kutsu-
misen lähettämällä kohderyhmälle lyhyen esittelyn ja valitun päivämäärän seminaarista,
jotta he olisivat osanneet varata päivän etukäteen asiantuntijaseminaaria varten. Käyt-
tämällämme kutsumismenetelmällä emme saaneet vastauksia määräaikaan mennessä,
joten soitimme kutsutuille. Tämä oli hyvä keino, koska saimme heti vastauksen osallis-
tumisesta.

Kutsujen mukana lähetimme seminaarin ohjelmarungon. Teimme seminaarin ohjelma-
rungosta kolme eri vaihtoehtoa, jotka esittelimme projektiryhmän tapaamisessa, jossa
valitsimme niistä sopivimman vaihtoehdon. Alun perin suunnitellussa ohjelmarungossa
olimme huomioineet neljä alustuspuheenvuoroa. Lopulliseen ohjelmarunkoon alustus-
puheenvuoroja tuli kuitenkin kuusi, joten jouduimme tiivistämään aamupäivän puheen-

vuorojen pituuksia. Mielestämme valitsemamme kahdenkymmenen minuutin mittaiset puheenvuorot olivat riittävän pituiset esittelemään alustusaihe sekä yleisön mahdollisille kysymyksille. Aikataulu kuitenkin petti, johtuen alustuspuheenvuorojen pitkittymisestä. Olivatko alustajat unohtaneet huomioida heille annetun kahdenkymmenen minuutin aikarajan? Eivätkö he olleet harjoitelleet puheitaan, jotta ne olisivat kestäneet enintään annetun ajan? Näistä johtuen, viimeinen puheenvuoro kesti valitettavasti vain kymmenen minuuttia, sillä puhuja itse ei enää halunnut pitkittää seminaarin kestoja. Loppujen lopuksi seminaari oli kaksikymmentä minuuttia aikataulusta myöhässä. Meidän mielestämme, jokaisen alustajan pitää huomioida heille annettu aika. Näin ollen seminaari pysyy sovitussa aikataulussa ja kaikki saavat käyttää heille varatun ajan. Onneksi olimme huomioineet, että aikataulu saattaa elää ja olimme varanneet lounaaseen kokonaisen tunnin. Pystyimme nipistämään menetetyn ajan lyhentämällä lounasta.

Mielestämme alustajien valinta onnistui hyvin, sillä he sopivat valittuihin teemoihin. He olivat alansa ja heille annetun aiheen asiantuntijoita. Aloitimme alustajien hankkimisen soittamalla heille henkilökohtaisesti. Tämä oli mielestämme hyvä asia, koska saimme heiltä heti tiedon, onko heillä aikaa ja mielenkiintoa seminaaria kohtaan. Mikäli heiltä näitä löytyi, lähetimme heille lisätietoja sähköpostitse seminaarista ja teemoista. Alustajat pystyivät pohtimaan, ovatko he sopivia pitämään puheenvuoron heille kohdistetusta teemasta. Varmistimme vielä heidän päätöksensä. Puheenjohtajan valinnasta saimme sellaisen kuvan, että projektipäällikkö oli saanut hänet mukaan projektitapaamisten alussa. Suunniteltu puheenjohtaja halusi kuitenkin pitää mieluummin alustuspuheenvuoron ja tämän seurauksena puheenjohtajan valinta siirtyi meille. Seminaarin järjestäminen oli jo pitkällä emmekä löytäneet ketään sopivaa henkilöä puheenjohtajaksi. Pyydsimme projektipäällikköä avuksemme. Asiantuntijaseminaarin puheenjohtaja, Kemin kaupungin kansliajohtaja Vilén Jukka, oli mielestämme loistava valinta tehtävään, vaikka ei ollut logistiikan alan asiantuntija. Hänellä oli selvästi kokemusta puheenjohtajana olemisesta ja hän hoiti sujuvasti tehtävänsä.

Seminaaripaikaksi valitsimme Kemin kulttuurikeskuksen. Pieni auditorio oli mielestämme sopivan kokoinen tarkoitukseemme ja samasta rakennuksesta löytyi viihtyisä lerning café tila sekä ravintolapalvelut. Olisimme kuitenkin halunneet seminaaritalasta hieman viihtyisämmän. Kemissä meidän tarkoitukseemme mukaisia auditorioita oli valitettavan vähän. Varattuamme kulttuurikeskuksen tilat, meille ehdotettiin Kemin Digipo-

liksessa olevaa auditoriota. Tilat olivat hyvin viihtyisät ja ne olisivat olleet tarkoituksemme mukaiset. Emme kuitenkaan halunneet enää perua kulttuurikeskuksen tiloja, sillä olimme jo sopineet kaikki tilat ja tarjoilut henkilökohtaisesti palvelupäällikkö Tepolan kanssa.

Ohjelman, esitteiden ja kutsujen ulkonäön lähtökohtana käytimme graafisen suunnittelun vaiheessa tehtyä seminaarilogoja. Ideamme logosta lähti liikkeelle Lappi -teemasta, joka tuli esille jo hankeen taustatutkimuksesta. Kuva-artesaani, joka suunnitteli logon, sai hyvin kiinni ajatuksestamme Lapista, sen revontulista ja väreistä. Revontulista koostuvan kuvan muodot ja värit kuvasivat mielestämme samalla hyvin Kemin merellistä sijaintia. Yhteistyö kuva-artesaanin kanssa sujui hyvässä yhteisymmärryksessä ja olimme erittäin tyytyväisiä lopputulokseen.

Visuaalisen ilmeen rakentaminen oli helppoa selkeän teeman avulla, jota olimme käyttäneet jo logossa. Käytimme logosta poimittuja värejä somistuksessa esimerkiksi lahjapakeeteissa, learning caféssa, kukkalaitteessa ja seminaaritalan pöydässä. Sininen, turkoosi ja vihreä olivat helposti löydettävissä kaupoista, sillä ne ovat kevään värejä ja tämä helpotti meidän työtämme visuaalisen ilmeen luonnissa. Valitsemamme asiantuntijaseminaarin keväinen musiikki oli mielestämme myös tapahtuman ajankohtaan sopiva. Lappi -teeman pohjalta oli myös helppo valita seminaarin tarjoilu sekä puheenjohtajan ja alustajien lahjat. Tarjoilu oli mielestämme onnistunut ajatellen seminaarin teemaa. Jälkikäteen ajateltuna, olisimme voineet pyytää saada maistaa tarjottavia ruokia ennakoon. Näin olisimme saaneet tarjoiltavista ruuista oman mielipiteen ja valinta olisi voinut olla helpompi. Puheenjohtajan ja alustajien lahjoiksi valitsimme käsityönä tehdyt retkipuukot, koska ne oli tehty Lapista saaduista materiaaleista kuten poron luusta ja paikallisista puulajeista. Emme halunneet antaa tavallisesti seminaarissa annettavia lahjoja esimerkiksi alkoholia tai kukkia. Mielestämme valitsemamme lahjat olivat asiantuntijaseminaarin teemaan sopivat sekä omaperäiset.

Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaari alkoi ilmoittautumisella, joka onnistui mielestämme hyvin, sillä ilmoittautumispisteelle ei syntynyt pitkää jonoa, koska olimme varanneet ilmoittautumiseen puoli tuntia aikaa eivätkä kaikki asiantuntijaseminaarin vieraat saapuneet yhtäaikaisesti tapahtumaan. Olimme kuitenkin yllättyneitä, että osa seminaarivieraista saapui jo varttia ennen ilmoittautumisajan alkua. Onneksi

olimme saaneet jo ilmoittautumispisteen pystytettyä, mutta valitettavasti narikka ja ravintola eivät olleet vielä valmiita vastaanottamaan vieraita. Kuten kyselyissä tuli ilmi, joidenkin mielestä aamun kahvittelun pituus tuntui turhan pitkältä ja tämä voi hyvin johtua siitä, että osa seminaarivieraista saapui jo 45 minuuttia ennen asiantuntijaseminaarin alkua.

Olimme suunnitelleet asiantuntijaseminaarin aikataulun hyvin ja suunnitteluvaiheessa olimme edenneet tarkasti aikataulusuunnitelman mukaisesti. Hyvin tehdyn pohjatyön ansiosta itse asiantuntijaseminaarin aikana ei tullut esille asioita, jotka olivat jääneet tekemättä. Yllätyksiä toki tuli. Kävimme tekniikan läpi jo paikkaa varatessa, asiantuntijaseminaaria edeltävänä iltana sekä seminaariaamuna. Missään vaiheessa ei tullut esille, että Kemin kulttuurikeskuksessa on vain yksi kaukosäädin, jonka avulla voi vaihtaa esitysten dioja. Emme tienneet, että kaukosäädin piti varata erikseen ja se oli jo varattu toiseen tilaisuuteen. Onneksemme alustajat eivät häiriintyneet tästä vaan vaihtoivat itse diat tietokoneelta. Vaikka alustajat eivät puhuneet puhujakorokkeella, heidän äänensä kuului hyvin koko auditorio tilassa.

Positiivista oli, että Lounais-Lappi lehden toimittaja tuli kuuntelemaan alustuksia ja kirjoitti niistä lehtijutun, joka julkaistiin 20.4.2011 (Liite 7). Ihmettelimme kuitenkin, että muut tiedotusvälineet eivät kiinnostuneet asiantuntijaseminaarista. Tästä johtuen, emme pitäneet asiantuntijaseminaarin päätteeksi suunnittelemaamme tiedotustilaisuutta.

Lähetimme asiantuntijaseminaarin jälkimarkkinointina muistion seminaaripäivästä. Muistiossa kerroimme alustusten pääkohdat sekä learning cafén tulokset. Mielestämme muistiossa oli riittävä tieto asiantuntijaseminaariin osallistuneille päivästä. Olisimme voineet lähettää muistion lisäksi kuvia seminaarista, mutta emme olleet ehtineet käydä niitä läpi. Emme halunneet pitkittää muistion lähettämistä tämän vuoksi.

Saimme talousprosessiin suoran ohjeen hallintopalvelusta. He opastivat meitä, että annamme suorat laskutustiedot yhteistyökumppaneillemme, emmekä itse käsitelleet laskuja ollenkaan. Tämä helpotti meidän työtämme, mutta toisaalta oli hankala seurata laskujen maksamista. Onneksi saimme tarvittaessa apua taloussihteeriltä, joka kertoi meille mitkä laskut olivat tulleet ja mitkä oli maksettu.

LÄHTEET

Painetut

- Anttila, Pirkko 2001. Se on projekti – vai onko? Kulttuurialan tuotanto- ja palveluprojektien hallinta. Vammalan kirjapaino Oy.
- Blinnikka, Petra & Kuha, Maisa 2004. Ideasta kokoukseksi. Asiakaslähtöisten kokousten ja kongressien järjestäminen. Jyväskylän yliopistopaino.
- Kettunen, Sami 2009. Onnistu Projektissa. WSOYpro, Helsinki.
- Niskanen, Hannu 2011. Logistiikan osaamisen yhteistyö Kemissä -taustatutkimus.
- Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Gummerts Kirjapaino Oy, Jyväskylä.
- Vallo, Helena & Häyrinen, Eija 2003. Tapahtuma on tilaisuus. Opas onnistuneen tapahtuman järjestämiseen. Hakapaino, Helsinki.
- Vilka, Hanna 2007. Tutki ja havainnoi. Gummerrus Kirjapaino Oy, Vaajakoski.
- Vilka, Hanna & Airaksinen, Tiina 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Gummerrus Kirjapaino Oy, Jyväskylä.
- Woods, Peter 2006. Successful writing for qualitative researchers. Second edition published 2006 by Routledge.

Painamattomat

2§ Julkisissa hankinnoissa noudatettavat periaatteet. Laki julkisista hankinnoista

30.3.2007/348. Luettu 7.11.2011. <<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070348>>

Budjetointi 2011. Mikä on? Luettu 26.7.2011. <<http://www.amk.fi/opintojaksot/030304/1075273440595/1162281010477/1162281253104/1162281822668.html>>

Kemi-Tornion logistiikkastrategia 2010. Luettu 19.1.2011. <[file:///C:/DOCUME~1/Yleinen/LOCALS~1/Temp/WordWebPagePreview/KemiTornion_logistiikkastategia_RAPORTTI%20\(1\).htm](file:///C:/DOCUME~1/Yleinen/LOCALS~1/Temp/WordWebPagePreview/KemiTornion_logistiikkastategia_RAPORTTI%20(1).htm)>

Ketola, Kirsti 2010. Logistiikan tuntiopettaja. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu. 22.9.2010.

Linna, Paula 2006. Palveluklusteri mahdollistaa tehokkaan julkisten palveluiden tuottamisen. Lappeenrannan teknillinen yliopisto, Lahden yksikkö. Luettu 25.1.2011. <<http://update.econnection.fi/yliopistokeskus/nestori/tiedostot/98/9b3a73f2ecf2dde040b2948246d11715.pdf>>

Parmele, Chelle 2011. Target Marketing. Business Plan Help & Small Business Articles. Luettu 8.11.2011. <<http://articles.bplans.com/business/target-marketing/94>>

Pirkanmaan EU-rahoitus 2008. Hankintojen kilpailuttaminen. Luettu 6.10.2011. <http://www.pirkanmaaneurahoitus.info/hank_kilpailuttamine.html>

SYKLI, Suomen ympäristöopisto 2011. Ryhmätyöt ja -keskustelut (learning cafe, aivo-riihi ym.) Luettu 10.10.2011. <<http://draivi.sykli.fi/sivu/124>>

Webropol 2010. Luettu 4.11.2011. <<http://w3.webropol.com/finland>>

8.11.2010

LOGISTIIKAN OSAAMISEN YHTEISTYÖ KEMISSÄ- taustatutkimus

Sijainti tarjoaa mahdollisuuksia

Kemi-Tornio on Suomen ja Ruotsin rajalla logistisesti merkittävä solmukohta Perämerenkaaren, Pohjois-Kalotin sekä Barentsin alueella. Liikenneverkon kautta kuljetaan alueen teollisuuden ja kaupan tavarakuljetusten lisäksi runsaasti kansainvälistä länsi-itä ja etelä-pohjoissuuntaisia tavarakuljetuksia. Kemin ja Tornion satamat ovat valtakunnallisesti merkittäviä tavaraliikenteen satamia. Tornio-Haaparanta on vilkas rajanylityspaikka, jonka kautta kulkevan rajaliikenteen osuus on noin 60 prosenttia kaikesta läntisen maarajan ylittävästä liikenteestä. Kansallisella tasolla korostuvat yhteydet etelässä Oulun kautta Helsinkiin sekä kaupunkiverkossa yhteydet Rovaniemelle ja Ouluun. (Kemi-Tornion logistiikkastrategia 2009)

Vahva perusteellisuus ja logistiikkapalvelujen kysyntä ovat luoneet hyvät edellytykset myös logistiikkapalvelujen kehittymiselle. Teollisuuden ja kaupan logistisia tarpeita palvelemaan alueella monipuolisilla logistiikkapalveluilla ja kansainvälisillä liikenneyhteyksillä. Kemi-Torniossa onkin Lapin merkittävin logistiikka-alan yritysten ja työvoiman keskittymä.

Logistiikan korkeakoulutason koulutusta on alueella ollut sekä ammattikorkeakoulun että Oulun yliopiston järjestämänä. Koulutuksiin on liittynyt tutkimus- ja selvitystöitä logistiikan eri osa-alueilta. Logistiikan koulutusohjelmat ovat kuitenkin toistaiseksi päättyneet, mutta koulutusta järjestetään edelleen Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa ammatillisena suuntauksena. Tutkimus- ja kehittämistointia jatkuu erillisinä projekteina. Alueen elinkeinoelämä näkee erittäin tärkeänä logistiikkakoulutuksen jatkuvuuden.

Lappiin suunniteltujen suurten kaivosten toteutuminen, Luoteis-Venäjän talouden ja elinkeinoelämän myönteinen kehitys sekä energiasektorin suurten investointien konkretisoituminen antavat Kemi-Torniolle ainutlaatuisen tilaisuuden kehittyä merkittäväksi Barentsin alueen tavaravirtojen ja logistiikkapalvelujen solmukohdaksi. Kehityksen ehtona on, että logistiikan toimintaedellytykset eli infrastruktuuri ja palvelut ovat kilpailukykyisellä tasolla. Kaivoskuljetusten kasvu lähivuosina merkitsee haasteita etenkin alueen liikenneverkon ja -yhteyksien kehittämisessä.

Kemin kaupunki on valmistautunut tilanteeseen mm. käynnistämällä suunnitelu- ja kehittämishankkeita ja siten varmistanut mm. logistiikkapalvelujen vastaanottamisen Ajoksen satama-alueella ja maantieliikennettä palvelevan Kemin Tullin alueen yhteyteen. Logistiikan monimuotoinen merkitys alueen kestäväälle kehitykselle, elinvoimaisuudelle ja yritysten kilpailukyvyille on keskeinen

tekijä toimittaessa pohjoisilla alueilla. Sen vuoksi alan osaamiseen on kiinnitettävä erityishuomio.

Osaaminen on kerättävä yhteen

Näihin toimintaympäristön haasteisiin vastaaminen edellyttää voimien kokoamista alueen logistiikan osaamisen nostamiseksi tilanteen edellyttämälle tasolle. Tarvitaan sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan että logistiikan koulutuksen kehittämistä. Kemin kaupungin on syytä ottaa asiassa aloite käsiinsä ja kerätä alueellisesti ja kansallisesti merkittäviä logistiikan tutkimuksen, kehittämisen ja koulutuksen toimijoita yhteen alueelleen. Näitä toimijoita ovat ainakin Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu, Oulun yliopisto ja Turun yliopiston Merenkulkualan tutkimus- ja koulutuskeskus, sekä alalla toimivat yritykset.

Valmistelutyö käyntiin

Hankkeen käynnistäminen edellyttää lyhyen valmisteluprojektin toteuttamista sopivan toimintamuodon löytämiseksi korkeakoulujen ja muiden toimijoiden logistiikka-osaamisen vahvistumisessa alueella ja osaamisalojen ja työnjaon tarkemmaksi rajaamiseksi. Valmistelutyön tuloksena tulisi saada eri toimijoiden yhteinen toteuttamissuunnitelma logistiikan osaamiskeskittymän muodostamiseksi Kemiin ja esitykset ensimmäiseksi käynnistettäväksi tutkimus- ja kehittämishankkeiksi rahoitusmalleineen. Erikseen toteutettavissa tutkimus- ja kehittämishankkeissa on oltava mukana sekä välittömästi alueen elinkeinoelämän kehittämistä palveleva alueellinen ja kansallinen näkökulma että yhä ajankohtaisemmaksi käyvä kansainvälinen, globaali ulottuvuus.

Työhön liittyy myös aiheen tutkimuksellinen tarkastelu ja tuloksena syntyy logistiikkakeskusten kompetenssien kehittämistä tarkasteleva pro gradu-työ. Soveltavan tutkimuksen ja koulutuksen näkökulmaa korostetaan myös jo valmisteluhankkeessa tehtävillä amk:n opinnäytetöillä. Opinnäytetöitä tehdään arviolta 5 kappaletta ja esimerkiksi hankkeeseen liittyvän seminaarin toteuttaminen tehdään opinnäytetyön muodossa.

Valmistelutyöstä odotettavissa olevat tulokset

- *kehitystyön osaamiskeskittymää käsittelevä seminaari
- *yhteistyöverkosto ja kumppanuussopimukset
- *myönteistä julkisuutta ja vetovoiman kasvua logistiikkayritysten sijoittumiselle
- *logistiikan aikuiskoulutuksen toimintaedellytysten parantaminen alueella
- *yhteinen toteuttamissuunnitelma / t&k ohjelma logistiikan osaamiskeskittymän muodostamiseksi Kemiin ja esitykset ensimmäisiksi käynnistettäväksi tut-

kimus- ja kehittämishankkeiksi rahoitusmalleineen. Tutkimus- ja kehittämishankkeet käynnistetään erillisinä hankkeina ja hankkeiden sisältö ja osapuolet määräytyvät kussakin tapauksessa erikseen.

*aiheesta tehdään pro graduun ja amk:n opinnäytetöihin tarvittavan empiirisen aineiston tuottaminen, aineiston käsittely ja raportointi.

*raportti päätöksentekijöitä varten, sisältäen toiminta- ja rahoitussuunnitelman vuosiksi 2011-2014 logistiikan osaamiskeskittymälle Kemissä.

Projektin työvälineet

- pro gradu ja amk:n opinnäytetöihin tarvittavan empiirisen aineiston tuottaminen
- kehitystyön kohteena olevien logistiikan keskeisten osa-alueiden määrittely
- yhteistyökumppaneiden hankinta, yhteistyöneuvottelut, sopimukset
- asiantuntijaseminaari ja työpajat potentiaalisten yhteistyökumppaneiden kesken
- osaamiskeskittymän riittävän keveän organisointitavan selvittäminen (käytössä olevien mallien kartoittaminen, asiantuntijoiden kuuleminen jne.)
- tutkimus- ja kehittämishankkeiden käynnistäminen ja rahoitushakemusten laadinta
- opinnäytetöiden raportointi päätöksentekijöitä varten, sisältäen toiminta- ja rahoitussuunnitelman logistiikan osaamiskeskittymälle Kemissä 2011-2014.

Toteuttajat

Valmisteluhankkeen toteuttavat Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu, Kemin kaupunki ja Oulun yliopisto. Hanketta varten tehdään tutkimussopimus Oulun yliopiston taloustieteellisen tiedekunnan ja Kemin kaupungin välillä.

Ohjausryhmä

Hanketta varten perustetaan osapuolten yhteinen ohjausryhmä, joka ohjaa ja valvoo projektin toteuttamista. Ohjausryhmä osallistuu tarvittaessa valmistelutyön aikana käytäviin yhteistyökumppaneiden välisiin neuvotteluihin sekä kutsuu kokouksiinsa tarvittaessa asiantuntijoita.

AIKATALULUSUUNNITELMA**Marraskuu 2010**

Aineiston keruu, aineistoa lisää

Tieto rahoituksesta

Alustava sisällysluettelo

Alustava johdanto

Alustava toimialakatsaus

Seminaarin aihe on valittu

Työnjako, vastuuhenkilöiden nimeäminen

Rahoitus

Kriteerit seminaarin perustamiselle

Joulukuu 2010

Raportin kirjoittamista

Tammikuu 2011

Tutkimusseminaari

Kohderyhmä

Teema

Visio, tavoite ja strategia

Hankkeet ja hankkeiden sisältö

→ alustava ohjelma

→ alustavat luennoijat

Seminaarinnimi

Raportin kirjoittamista

Helmikuu 2011

Yhteistyötahojen/Kumppaneiden hankkiminen

Ohjelma

Luennoijat

Puheenjohtaja

Sihteeri

Paikkojen kysely (tarkoituksenmukaisuus, varustelutaso, varaukset, narikka?, laitevas-
taava?)

→ MARKKINOINTI

Visuaalinen ilme

- yhtenäinen, harkittu ja teemaan sopiva
- logot

Yhteistyö graafisen suunnittelijan kanssa

- esitteiden suunnittelu
- Ständit
- nimilaput
- opasteet

Kutsut (ennakkoilmoittautuminen, ohjelma, opaste)

Paikan varaus (tarkoituksenmukaisuus, varustelutaso, varaukset, narikka?, laitevas-
taava?)

Raportin kirjoittamista

Maaliskuu 2011

Ennakkoilmoittautumisen vastaanotto

Osallistujaluettelo

Paikan tarkistaminen (tarkoituksenmukaisuus, varustelutaso, varaukset, narikka?, laite-
vastaava?)

Tarjoilu (kahvi- ja ruokaliput)

Raportin kirjoittamista

Huhtikuu 2011

Nimilaput (Meille, Puheenjohtajalle, Luennoitsijoille)

Sähköpostitse muistutus

Matkalaskulomakkeiden jako (kuuluuko meille?)

Ohjelman tulostaminen vieraille

Ilmoitus tiedotusvälineille (1vk ennen)

- ohjelma

Kutsut tiedotusvälineille (2-3 pv ennen)

Luennoitsija lahjat

→ 1 pv ennen seminaaria

- seminaari paikan laittaminen
- tarvepaketti (sakset, hakaneuloja, paperia, kyniä, sinitarra, teippi, laastari ym.)
- laitteiden testaus
- kameran varaus/valokuvaaja
- taksien varaus lentokenttä ym. luennoitsijoille

→ SEMINAARIPÄIVÄ

- kutsuvieraiden vastaanotto (ME)
- puhujien opastus (ME)
- lahjojen jako
- Loppusiivous

Toukokuu 2011

Laskujen jatkokäsittely

Kiitoskirjeet puhujille

Arviointikeskustelu ohjausryhmän kanssa

Arkistointi

Raportin kirjoittamista

Kesäkuu 2011

Raportin kirjoittamista

Heinäkuu, elokuu, syyskuu ja lokakuu 2011

Raportin kirjoittamista

Marraskuu 2011

Tekstiseminaari

Esittelyseminaari

Opinnäytetyön jättäminen

Joulukuun 2011

VALMISTUMINEN 😊😊😊😊😊😊😊😊

Hei,

Lappiin suunniteltujen suurten kaivosten toteutuminen, Luoteis-Venäjän talouden ja elinkeinoelämän myönteinen kehitys sekä energiasektorin suurten investointien konkretisoituminen antavat Kemi-Torniolle ainutlaatuisen tilaisuuden kehittyä merkittäväksi Barentsin alueen tavaravirtojen ja logistiikkapalveluiden solmukohdaksi. Näihin toimintaympäristön haasteisiin vastaaminen edellyttää voimien kokoamista yhteen, jotta alueen logistiikka osaaminen voidaan nostaa tilanteen edellyttämälle tasolle.

Logistiikkaosaamisen parantamiseksi on käynnistetty Kemin kaupungin, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun sekä Oulun yliopiston yhteistyössä hanke, jonka tavoitteena on kehittää logistiikan yhteistyötä alueellisesti. Tämän hankkeen pohjalta järjestämme Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaarin, jonka tavoitteena on kerätä logistiikka-asiantuntijoita sekä päättäjiä yhteen. Kemi-Tornion alueella kaivataan tutkimus- ja kehittämistoiminnan sekä logistiikan koulutuksen kehittämistä.

Kemin kaupunki, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu ja Oulun yliopisto järjestävät tiistaina 19.4.2011 logistiikan asiantuntijaseminaarin Kemissä. Toivoisimme saavamme Teidät alustajaksi seminaariimme. Alustavat teemat ovat kuljetukset Kemi-Tornio alueella sekä kuljetukset Lapissa, toimialan tulevaisuus Lapissa sekä osaaminen ja koulutustarpeet. Teidät haluaisimme alustamaan aihetta logistiikan osaaminen ja koulutustarpeet. Voitte ehdottaa teeman pohjalta myös omia aiheita.

Hannu Niskanen antaa mielellään **lisätietoja** seminaarista puhelimitse **040 541 1096** tai sähköpostitse **hannu.niskanen@oulu.fi**

Pyydämme vastausta viimeistään perjantaina 16.2.2011.

Ystävällisin terveisin

Niina Puikko & Tiia Silvennoinen

niina.puikko@edu.tokem.fi

tiia.silvennoinen@edu.tokem.fi

puh. 050 411 7822

puh. 040 911 8097

Meillä on kunnia kutsua Teidät Kemin kaupungin, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun ja Oulun yliopiston järjestämään logistiikan asiantuntija seminaariin. Seminaari järjestetään **Kemin kulttuurikeskuksessa (Marina Takalon katu 3) tiistaina 19.4.2011, klo 8.15-16.00.**

Lappiin suunniteltujen suurten kaivosten toteutuminen, Luoteis-Venäjän talouden ja elinkeinoelämän myönteinen kehitys sekä energiasektorin suurten investointien konkretisoituminen antavat Kemi-Torniolle ainutlaatuisen tilaisuuden kehittyä merkittäväksi Barentsin alueen tavaravirtojen ja logistiikkapalveluiden solmukohtaksi. Näihin toimintaympäristön haasteisiin vastaaminen edellyttää voimien kokoamista yhteen, jotta alueen logistiikka osaaminen voidaan nostaa tilanteen edellyttämälle tasolle.

Logistiikkaosaamisen parantamiseksi on käynnistetty Kemin kaupungin, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun sekä Oulun yliopiston yhteistyössä hanke, jonka tavoitteena on kehittää logistiikan yhteistyötä alueellisesti. Tämän hankkeen pohjalta järjestämme Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaarin, jonka tavoitteena on kerätä logistiikka-asiantuntijoita sekä päättäjiä yhteen. Kemi-Tornion alueella kaivataan tutkimus- ja kehittämistoiminnan sekä logistiikan koulutuksen kehittämistä.

Toivomme Teidän välittävän seminaarikutsun henkilöille organisaatiossanne, joita katsotte kutsun koskevan.

Toivotamme Teidät tervetulleiksi!

Ystävällisin terveisin

Niina Puikko & Tiia Silvennoinen

niina.puikko@edu.tokem.fi

tiia.silvennoinen@edu.tokem.fi

puh. 050 411 7822

puh. 040 911 8097

LOGISTIIKAN OSAAMISEN YHTEISTYÖ -asiantuntijaseminaari

19.4.2011 Kemin Kulttuurikeskus

Seminaarin tavoite: kerätä logistiikka-asiantuntijoita sekä päättäjiä yhteen keskustelemaan logistiikkakoulutuksen ja tutkimuksen kehittämisestä Kemi-Tornion alueella

Osanottajia: yrittäjät, viranomaiset, logistiikka alan asiantuntijat

Puheenjohtaja: Kansliajohtaja Vilén Jukka, Kemin Kaupunki

8.15 ILMOITTAUTUMINEN

- aamukahvi

8.50 AVAUS

- Niskanen Hannu, Oulun yliopisto

9.00 LOGISTIIKAN MERKITYS KEMI-TORNION ALUEELLA

- Toimitusjohtaja Ruotsalainen Martti, Kemi-Tornio alueen kehittämiskeskus

9.20 KEMIN SATAMA KEMI-TORNIO ALUEEN KULJETUSTEN SOLMUKOHTANA

- Satamajohtaja Viitala Reijo, Kemin Satama

9.40 KULJETUKSET LAPISSA

- Hallituksen jäsen Kähkönen Kari, Suomen kuljetus ja logistiikka, SKAL

10.00 LOGISTIIKAN OSAAMISEN VAIKEA YHTÄLÖ

- Logistiikan professori Juga Jari, Oulun yliopisto

10.20 MERENKULKUQUALAN KOULUTUS- JA TUTKIMUSKESKUKSEN KOKEMUKSIA LOGISTIIKAN OSAAMISEN ALUEELLISESTA KEHITTÄMISESTÄ TURUSSA, RAUMALLA, PORISSA JA KOTKASSA

- Yksikön päällikkö, Tutkimus- ja yrityspalvelut FM, Saurama Antti, Merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskus

10.40 KOULUTUS JA OSAAMINEN

- Toimialajohtaja Alaläykkölä Leena, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu

11.00 LOUNAS

12.00 LEARNING CAFÉ TEEMOJEN AVAAMINEN

- Niskanen Hannu, Oulun yliopisto

12.15 LEARNING CAFÉ

- Työpajatoimintaa päivän teemojen pohjalta ryhmissä, kahvitarjoilu

14.00 LEARNING CAFÉ TULOKSET

15.40 YHTEENVETO & PÄÄTÖSSANAT

- Satamajohtaja Viitala Reijo, Kemin Satama

Pyydämme seminaariin **ilmoittautumista viimeistään 4.4.2011**

sähköpostitse osoitteeseen **seminaari1904@tokem.fi**.

Ilmoittautumisen yhteydessä pyydämme Teitä kertomaan **nimenne, organisaationne ja sähköpostiosoitteen**. Pyydämme teitä myös ilmoittautumaan **Learning café-työpajaan** (koko päivän ohjelma sis. lounaan) tai ainoastaan **aamupäivän alustuksiin**.

Learning café teemat:

Eri kuljetusmuotojen merkitys Kemi-Tornio alueen logistiseen asemaan nyt ja tulevaisuudessa

Logistiikan tutkimuksen ja kehittämisen osaamiskeskittymän edellytykset

Logistiikan koulutuksen tulevaisuus

Olkaa ystävällisiä ja ilmoittakaa, mikäli Teillä on jokin **erityisruokavalio tai allergia**.

Tarvittaessa meidän kauttamme on mahdollisuus varata majoitus Hotelli Merihovista ajalle 18.4-19.4.2011 hintaan 67€/1hh/hlö. Mikäli tarvitset majoitusta ilmoita nimesi ja puhelinnumerosi.

Kiitos!

Hanke: Kemin kaupunki, Kemi-Tornion amk, Oulun yliopisto MUISTIO

Niina Puikko & Tiia Silvennoinen 26.4.2011

LOGISTIIKAN OSAAMISEN YHTEISTYÖ -ASiantuntijaseminaari

Aika 19.4.2011 klo 8.15-16.00
 Paikka Kemin kulttuurikeskus Marina Takalon katu 3
 Läsnä Logistiikan alan asiantuntijat, yrittäjät, viranomaiset

Kemin kaupunki, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu ja Oulun yliopisto järjestivät Logistiikan osaamisen yhteistyö–asiantuntijaseminaarin Kemin kulttuurikeskuksessa 19.4.2011. Seminaari on osa hanketta, jonka tavoitteena on logistiikkaosaamisen parantaminen sekä logistiikan yhteistyön parantaminen alueellisesti.

Seminaarin aamupäivä koostui asiantuntijapuheenvuoroista, jotka koskivat kuljetuksia, logistiikan osaamista ja koulutusta sekä tutkimuksen kehittämistä Kemi-Tornio alueella. Alustuksia kuljetusaiheista pitivät toimitusjohtaja Martti Ruotsalainen Kemi-Tornio alueen kehittämiskeskuksesta, satamajohtaja Reijo Viitala Kemin Satamasta sekä Kari Kähkönen Suomen kuljetus ja logistiikasta (SKAL). Pääkohdat näissä kuljetusaiheisissa alustuksissa olivat Martti Ruotsalaisella alueen hankkeissa, mitä niiden avulla saadaan aikaan ja mitä ne edellyttävät. Kari Kähkösellä pääpaino oli tavaravirtojen liikkumisessa ja niiden määrissä. Reijo Viitalan esityksen pääpaino oli alueen mahdollisissa suurhankkeissa ja niiden vaikutuksissa. Hän myös kyseenalaisti nykyistä tilannetta alalla, esimerkiksi voidaanko siihen olla tyytyväisiä ja mitä jos resurssit eivät riitä.

Logistiikan koulutuksesta ja osaamisesta sekä tutkimuksen kehittämisestä pitivät alustukset logistiikan professori Jari Juga Oulun yliopistosta, yksikön päällikkö Antti Saurama Merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskuksesta sekä toimialajohtaja Leena Alalääkkölä Kemi-Tornion ammattikorkeakoulusta. Jari Jugan alustuksen pääkohdat olivat Logistiikan vaikea yhtälö ja kuinka sitä voisi helpottaa. Antti Sauraman alustuksen pääkohdat käsittelivät MKK:n kokemuksia logistiikan osaamisen kehittämisestä Turussa, Raumalla, Porissa ja Kotkassa. Kertoi alueellisesta toiminnasta, yhteistyö muodoista sekä kehittämistyöstä. Leena Alalääkkölän alustusten pääkohdat olivat logistiikan merkityksen kasvaminen alueella ja kysyntään vastaaminen kaikilla koulutusasteilla, kuinka se onnistuu ja mitä sen eteen on tehty ja mitä on suunnitteilla. Aivan uutena uutisena Alalääkkölä kertoi Kemissä alkavasta logistiikan LiikeAkatemiasta.

Iltapäivä koostui learning café työpajoista, joissa aamunteemojen pohjalta keskusteltiin ja ideoitiin ryhmissä. Aiheina olivat eri kuljetusmuotojen merkitys Kemi-Tornio alueen logistiseen asemaan nyt ja tulevaisuudessa, logistiikan tutkimuksen ja kehittämisen osaamiskeskittymän edellytykset sekä logistiikan koulutuksen tulevaisuus. Työpajoissa nousivat esille oppilaitosten, tutkimuslaitosten ja yritysten välinen yhteistyön kehittämisen tarve. Tärkeänä pidettiin myös verkostoitumista muiden logistiikan osaajien kanssa Suomessa ja kansainvälisesti. Kehittämiskohteiksi huomattiin säännöllinen yritys-yhteistyö, jotta niiden tarpeet tunnistettaisiin sekä kansainvälisyys.

PALAUTEKYSELY

Logistiikan osaamisen yhteistyö -asiantuntijaseminaari

Antamanne palaute on tärkeä opinnäytetyöprosessimme.

1. Millaisia odotuksia sinulla oli seminaarista ja vastasiko nämä odotukset seminaarin sisältöä?

2. Miten seminaariin kutsuminen mielestäsi onnistui?

3. Millainen oli mielestäsi seminaariohjelman aikataulutus/jäsenteley?

4. Millainen oli mielestäsi seminaarin visuaalinen ulkonäkö?

5. Voitte antaa seminaarista palautetta seuraavaan osioon:

Kiitos!

Kemin satamajohtaja Reijo Viitala arvioi Ajoksen sataman liikennemäärien kasvavan lähes kaksinkertaisiksi tulevaisuudessa.

Aluelogistiikkaa kehitettävä

Valtaosa Lapin logistiikkatöistä keskittyy Kemi-Tornion alueelle

Kemi
Noora Sadinmaa

Kemin kaupunki, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu ja Oulun yliopisto järjestivät Logistiikan osaamisen yhteistyö-asiantuntijaseminaarin eilen Kemin Kulttuurikeskuksessa.

Näiden toimijoiden yhteistyössä on käynnistetty hanke, jonka tavoitteena on logistiikkaosaamisen parantaminen sekä logistiikan yhteistyön kehittäminen alueellisesti.

Yksi seminaarin puhujista oli toimitusjohtaja Martti Ruotsalainen Kemi-Tornio alueen kehittämisskeskuksesta.

Ruotsalainen pureutui ohjelmassaan logistiikan merkitykseen Kemi-Tornio alueella.

Hän valotti seminaariin

osallistuvia muun muassa alueen maantieteellisen sijainnin tuomista mahdollisuuksista sekä alueen logistiikan kehittämissuunnitelmasta.

–Yhtenä tavoitteena näen alueen kuntien yhteistyöverkon lujittamisen ja panostamisen myönteiseen julkisuuteen. Meri-Lapista on tehtävä yhdessä vetovoimainen alue, sillä valtaosa Lapin logistiikkatöistä keskittyy Kemi-Tornio alueelle. Siksi myös alan osaamista on tulevaisuudessa pyrittävä kehittämään, pohtii Ruotsalainen puheessaan.

Monet tekijät antavat tulevaisuudessa Kemi-Tornio alueelle ainutlaatuisen tilaisuuden kehittyä merkittäväksi Barentsin alueen tarvarvirtojen ja logistiikkapalveluiden tuottajaksi.

–Monia mahdollisuuksia on nyt ilmassa, joista yksi on

Lappiin suunniteltujen suurten kaivosten toteutuminen. Hyvä esimerkki on Kolariin suunniteltu Hannukaisen rautakaivoshanke, jossa tehdään parhaillaan kaivoslaskeimia. Hannukainen tuottaa vuosittain noin 2,5 miljoonaa tonnia rautarikastetta, joten se olisi merkittävä mahdollisuus Kemin satamalle, ynnää Martti Ruotsalainen.

Ajoksen satama onkin tällä hetkellä kustannustehokain satamavaihtoehto.

Toisena huomattavana mahdollisuutena Ruotsalainen näkee energiasektorin suuret investoinnit, joita ovat muun muassa Simoon tai Pyhäjoelle kaavailtu ydinvoimalahanke sekä biopolttonestelaitos, jonka sijoituspaikasta Kemi kilpailee.

Älyliikenne

Kemin satamanjohtaja Reijo Viitala nosti esille alueen kuljetusten solmukohtia.

–Valtio on tehnyt viime aikoina suuria satsauksia muun muassa Kreikkaan ja sen velanmaksuihin. Tulevaisuudessa kyseiset raha-

summat on otettava jostakin pois, joten valtion investoinnit muun muassa logistiikkaan tulevat mitä luultavimmin pienemään. Silloin on viimeistään kehitettävä myös muita merkittäviä rahoittajia, pohtii Viitala.

Liikenneviraston lanseeraama käsite ”älyliikenne” mietityttää satamanjohtajaa.

Murroksessa oleva logistiikan ala kehittyy jatkuvasti ja mies herättää pohdintaa seminaarin kuuntelijoissa kysymällä: mitä jos olemme liian pieni alue ja hartiat eivät yksinkertaisesti kannu?

–Ajoksen sataman liikennemäärät saattavat tulevaisuudessa kasvaa noin kolmella miljoonalla tonnilla, mikä tarkoittaisi sitä, että vuosittainen liikennemäärä olisi yhteensä noin viisikymmentä miljoonaa tonnia. Nykyinen 420 kääntä vuodessa kasvaisi näin ollen noin 700 kääntä, kertaa Reijo Viitala.

Alueen logistiikan on löydettävä ratkaisuja ja kehitettävä muuttuvan maailman mukana pysyäkseen mukana kilpaillussa.